

ELŐFIZETÉS

HELYBEN.

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HEROLDING:

4-hasábos postai ár egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FÜSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, július 10.

Kraszniknál tovább harcolunk.

Az igazság utban van.

Budapest, július 9. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Északkeleten az általános helyzet változatlan. Oroszországban Kraszniktól északra emelkedő magaslatokon tovább harcolunk. Mint az előző napokban, úgy tegnap is az arcvonal többi helyén az oroszoknak rendkívül heves támadásait visszavertük. Visztlától nyugatra az oroszoktól elfoglalt valamennyi előállást tartjuk.

Olasz hadszíntér:

Partvidéki arcvonalon tegnap viszonylagos nyugalom volt. Egy olasz repülő Görznél szükségesszállásra kényszerítettünk. A karintiai és tiroli hátrterületen ágyúharc és csatározás volt. Két ellenséges zászlóalj támadását, amelyet a Buchstein mellett levő Col di Lana ellen kísérelt meg, visszavertük. Hőker altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Arad, július 9.
Az a békevágy, a mely Franciaországban kilobbant, nem az egyszerű, mindenki szívében élő érzés, a mely a vérontások és a hatványozott borzalmak korszakánál százezerszer kívánatosabbnak tartja a békegyönyörű napjait. Ahhoz, hogy ez a föllobbanó láng fölperzselje a cenzura kötelekeit, és mindazt, a mi miatt eddig nem nyilatkozhatott meg, nagy dolognak kellett történni. Ez a nagy dolog: az az el nem titkolható és el nem titkolt belátás, hogy Franciaország a háboru folytatásával csak veszíthet; hogy többet veszíthet, mint a mennyit elbir és a mennyit veszítenie szabad.

Clémenceau azt mondja: *mindent, vagy semmit!* A „minden”-ről ma, amikor Oroszország csaknem teljesen ki van verve Galiciából, amikor Varsó kiürítésére készül, amikor Franciaország hiába próbálkozik új offenzívával, amikor az amerikai gyárosok beszüntetik a munició-szállítást, amikor a Dardanellák ostromának céltalan volta bebizonyosodott, — a mindenről se Clémenceau, se más okos francia már nem ábrándozhatik. A megáradt tolyók visszafelé nem folynak és semminő csoda nem változtathatja át a harcterek állását a visszájára. Ha a „minden” azt jelenti, hogy az oroszok bevonuljanak Bécsbe, a franciák pedig Berlinbe, akkor a „minden” csak azért van említve, hogy a másik alternatíva kényszerűségét világítsa meg. A mindenről nem lehet szólni; tehát: *semmit*. Véget kell vetni a harcnak, elföldelni a revanche-kisértetet, levonni az oroszokkal kötött drága és értéktelen szerződés konzekvenciáit és békét kötni.

Még világosabban beszél Guesde a szocialista miniszter. Oka van ninni, sőt tudja, hogy három hónap múlva meg lesz a béke. Három hónap sokkal rövidebb idő, semhogy az entente javára fordíthatna mindent, amit egy esztendő alatt veszíthetnek. Ha tehát Guesde a három hónapos terminus mellett a béke létrejöttén bizakodik, s meg vannak a különös okai, hogy ezt leszögezze, akkor a béke csak a háboru mai állása szerint alakulhat ki, s akkor a béke előnyeit azok kapják meg, akik a háboruban eddig fölül vannak és akiknek kezéből az eddig megszerzett előnyöket kicsavarni semminő erővel nem lehetne.

Eredménytelen

francia támadások.

Berlin, július 9. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A souchezi cukorgyártól északra a franciák egy támadását visszavertük, állásainkba behatolt kisebb osztagokat lekaszaboltunk. Soucheztől nyugatra tegnapelőtt elvesztett árok-részt még nem sikerült ellenségtől megtisztítanunk.

Francia hadvezetőségnek egy német ágyú zsákmányolásáról szóló jelentése helytelen.

Aillytól keletre a franciák eredménytelen, elszigetelt támadásokat intéztek ellenünk. Bois de Petreben ujonnan elfoglalt hadállásainkhoz kelet felé csatlakozólag háromszázötven franciát elfogtunk és négy géppuskát zsákmányoltunk. Ejjel az aillyi arcvonalon a Moselig csak jelentéktelen járőr-csatározások folytak. Erős tüzéségi előkészítés után az ellenség megtámadta a Bai de Saptnál, általunk június huszonekettedikén rohammal elfoglalt hatszázharmincegyes magaslati pontot. A hegyesucson teljesen betemetett árkokat kellett hagynunk.

Keleti és délkeleti hadszíntér:

Helyzet változatlan.

Saját árkaikat bombázza

az ellenség.

Konstantinápoly. (Hivatalos.) A főhadiszállás közli:

A kaukázusi fronton: jobb szárnyunk által visszavert ellenséges lovasság azon volt, hogy hadállásait megtartva, ellentámadásokat intézhessen. Kísérletei azonban meghiúsultak.

Dardanellák frontján:

Ariburnu szakaszban tüzéségünk július 6-án sikerrel ágyuzta ellenséges hadállásokat, amelyekben komolyabb károkat okozott. Ellenséges tüzéség, amely balszárnyunk ellen operált, helytelen tüzelés folytán saját lövészárkaikat bombázta és ezáltal a maga katonái sorában meglehetősen nagy pusztításokat végzett. Sed il-Bahr szakaszban ellenséges felderítő csapatok által megkísérelt támadásokat visszautasítottuk és ellenségnek súlyos veszteségeket okoztunk. Mialatt ellenség Tekeburnu előtt segédhajón és kisebb gőzösökön be és kirakodási munkát végzett, anatóliai parti-ütegeink hirtelen tüzelést kezdtek ellenséges hadállások ellen. Lövedékeink egyike egy ellenséges zászlóalj közepébe esett és a legénység sorában nagy zavart, valamint nagy pusztítást okozott. Ugyanezen ütegek ellenségnek egy ottani lőszertárát is felrobbantották. Többi hadszínterekről nem érkezett fontosabb hír. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Melankólikus cikkek állapítják meg Franciaországban a csalódásokat, a melyek a háboru alatt bekövetkeztek. Annak a számításnak esődjét, hogy az oroszok előzőnk Magyarországot egyik felét, a másik felét a szerbek, románok és olaszok darabokra tépik. Ha így lett volna... De nem lett így. Sőt úgy lett, hogy Varsó van komoly veszedelemben.

A francia közvélemény csaknem egyöntetű békehangja mintha megakarna előzni ezt a pánikot, amely Varsó ostroma nyomán járna a közvéleményben és a hadseregben. Es azért szólnak most a békéről, a béke lehetőségéről, hogy a varsói eseményeket már egy kialakult közvéle-

mény várja és ne a kétségbeesés és az elcsüggedés legyen az első békesóvárgás megszólaltatója.

Hogy ezektől a feltűnő megnyilatkozásoktól milyen messze van a döntő fordulatok bekövetkezése, azt nem lehet megjövendölni. Franciaországban azonban már meglátták és fölismerték az igazságot, azt, a mely a háboru valódi állását mutatja nekik. Azt az igazságot, hogy Franciaországnak a háborut nem szabad folytatni. Es a mint egykor Franciaország egy nagy ügyénél, most is be fog válni a nagy franciának, Zola Emilnek klasszikus szava:

„Az igazság utban van és azt semmi től nem tartóztathatja.“

Közeli békét várnak a franciák.

(Nincs már mit áldoznia Franciaországnak. — Varsó kiürítését biztosra veszik. — Németek általános támadást kezdtek.)

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Genf—Páris—Amsterdam. július 9.

Békére vágnak a franciák.

Genf. A svájci sajtó szerint a franciák nem gondolnak újabb offenzívára. A Journal azt írja, hogy Franciaország nem áldozhat fel annyi embert, mint Oroszország a Kárpátokban. A franciák békére vágyakoznak.

Mindent vagy semmit.

Genf. Hervé lapjában azt írja, hogy Franciaország legnagyobb hibája az volt, hogy idegen segítségre számított, nevezetesen arra, hogy az oroszok előzőnk majd Magyarországot, míg a monarchia déli részét viszont a románok, szerbek, olaszok darabolták volna szét. Számítottak a németek kimerülésére is, de ezek a számítások teljesen hibásak voltak. Egyetlen teendő a mai viszonyok mellett a gyors offenzíva. Kétségtelen, hogy Varsót mielőbb ki fogják friteni, ami pedig deprimáló hatással lesz majd a francia katonákra. Clemenceau viszont azt írja, hogy a francia hadvezérek hibásan számítottak s az eddigi offenzívák azért voltak sikertelenek. Most a jelszó: mindent, vagy semmit.

Három hónap múlva vége a háborunak?

Páris. A Petit Parisien jelenti, hogy Guesde, a Viviani kormány szociáldemokrata minisztere, Bethuneban egy nála járt munkásküldöttségnek, mint az ottani francia újság közli, azt a szenzációs kijelentést tette, hogy a világháboru befejezése felé közeledik és a vége legkésőbb három hónap múlva meg lesz. A lap távirati úton kerest intézett Guesde miniszterhez, aki megerősítette, hogy ezt a kijelentést tényleg tette és hozzájárta, hogy oka van az optimistának látszó kijelentés megtételére. Az egész sajtó élenken kommentálja a miniszter beszédét és táviratát és a külügyminiszter organumától, a „Temps“-től kezdve, végig nagy jelentőséget tulajdonítanak ennek, különösen akkor, amikor a „Vorwärts“ a ne-

met cenzura engedélyével hangsúlyozhatta, hogy Németországnak nincs hódító politikája, csak tartós béke tőrekedik. (Pol. Hir.)

Nem kap Franciaország municiót Amerikából.

Genf. Több amerikai vállalkozó a Franciaországtól vállalt szállításoktól visszalépett s bánatpénzt fizetett. Ennek oka, hogy kevés a munkaerő. Az újabb francia municiómegrendeléseket a legtöbb vállalkozó visszautasította.

Németek általános offenzívája az egész fronton.

Amsterdam. A németek az egész nyugati fronton heves támadást kezdtek, tévedésbe ejtendő az ellenséget, hogy hol akarják áttörni frontjukat. Angres és Sfuhez között támadásuk igen sikeres. Soissonst napok óta hevesen bombázzák. Az angolok azt jelentik, hogy a napokban tíz új német hadtest érkezett meg nyugatra nehez ágyukkal jól felszerelve.

Német sikerek a nyugati harctéren.

Genf. Arras és környéke még mindig lángokban áll. Az újabb és újabb robbanások megakadályozták még az oltási kísérleteket is. Tegnap éjszaka még azok is elmenekültek, akik a városban hátramaradtak, úgy, hogy ma már egyetlen polgári lakos sincsen Arrasban. Ott maradt még egy kisebb csapat angol is, de tagjai közül alig menekült meg valaki. Tekintettel arra, hogy az arrasi székesegyházat őrszerűlték a németek, a tüzéség nem tud megfelelő megfigyelő pontot találni és kénytelen lesz állását megváltoztatni. Az apremonti erdőben újabb sikereket értek el a németek, akik Vauxferry mellett több francia árkot ragadtak el. Ez a tényeresség a legközvetlenebb veszedelmet jelenti az Aillytől dél felé levő francia állásokra.

Royalista puccs Párisban.

Brüsszel. Belga forrásból azt az információt nyerte a brüsszeli német kormányzóság, hogy Párisban a rendőrség komoly royalista puccsot leplezett le. Az összeesküvésben több államhivatalnok, két magasrangú katona és egy püspök is részes. A nyomozás azonban olyan titokban folyik, hogy eddig részletek nem szivárogtak ki. A francia lapok közül csak a „Guerre Sociale“ adott hírt a rendőrség akciójáról, de azonnal elkobozták.

Német jegyzék Amerikának.

Berlin. A Wolff ügynökség jelenti: Az amerikai jegyzekre vonatkozó választ tegnap átnyújtották a berlini amerikai nagykövetségnek.

Románia néphangulata a háborupártiak ellen.

(A bukaresti téhivatalos lap cikke. — A szótiai angol követ visszahívása.)

Távirati tudósítás.

Bukarest, július 9.

A félhivatalos „Viitorul“ írja:

— Dorobantzu Miklós földmivelő Comana községből egy levelet küldött be hozzánk, amelyben a román falusi ember egyszerű és egészséges észjárásával a legnagyobb ellen-szenvvel és felháborodással szemrehányást tesz Mille urnak határtalan hevesességéért. Dorobantzu Miklós földmivelő a következőket írja Mille urnak:

„Mille ur! Számot ad-e ön arról, hogy mit cselekszik és mi a célja azokkal a cikke-
kel, melyeket ön ír? Azt hiszi ön, hogy mi azok az ósdi parasztok vagyunk, akiket minden fecsegő elámitthat? Mi is kezdjük mérlegelni a dolgokat. Hiába beszél tehát, mert azzal, amit ön mond, ahelyett, hogy a szeretetünket érdemelné ki, ellenkezőleg, a mi, sőt a gyermekeink gyűlöletét vonja maga után.“

A háboruról a következőket írja a földmivelő:

— Mi akkor megyünk, ha az illetékesektől parancsot kapunk és ha az országunkat ellenség tenyegeti és nem az ön cikkeitől való féltelemből, amelyek azért íródtak, mivel azon a napon nem volt mivel megtölteni a lapját. Mi tudjuk, hogy az olyan emberek, mint ön, akik a háboruért kiabálnak, a katonai viszonyukat már megelőzőleg rendezték; mert ti okosak vagytok, a tüzet a más kezével fogjátok meg és ha a mi vérünk patakokban folyik, ti oly mesze lesztok a tűzvonal-tól, hogy még a messzelátóval sem fogtok látni.

A Viitorul, amely mint a román kormány organuma ismeretes, e levél reprodukálása után rámutat a közhangulatra, amellyel szemben egészen elszigetelten áll Mille Constantin és lapjainak, az Adeverulnak és Dimineatanak akciója.

— Mille ur tudja meg mindezt — írja a román kormány lapja — hogy végre felhagyjon nagyvási hóbortjával és belássa, hogy nemcsak az egész román nyilvánosság, hanem még azok előtt is nevetségessé vált, akik időközönként olyan naivok voltak, hogy felüljenek üzelmeinek.

A Viitorul által publikált levelet, amelynek írója, a román kormány lapjának kijelentése szerint is az egyetemes románság óhaját tükrözi vissza, nemcsak az teszi érdekessé és súlyossá, hogy a levél írója csak az esetben látja szükségesnek Románia beavatkozását, ha azt ellenség támadja meg, hanem az a beállítottság, amelyben azt a román kormány lapja a nyilvánosságra hozza.

A szótiai angol követ visszahívása.

Bukarest, jul. 9. Ismeretes dolog, hogy Szóliában az angol követ vezette a tárgyalásokat az entente hatalmak részéről. Az ő keze volt minden russzofil mozgalomban és ő kezelte azokat a tekintélyes összegeket, amelyekkel az orosz bérenceket megfizették.

Annál nagyobb feltűnést kelt most az angol követ váratlan visszahívása és helyének nyomban való betöltése. Az új követ: Bairme a szentpétervári angol nagykövetség követségi taná-

esosa. Bairme már tegnap meg is érkezett Szófiába.

Itália és a balkáni népek.

Lugano. A Corriere della Sera jelenti Konstantinápolyból, hogy Garroni ottani olasz követ helyén maradt és a két állam közötti viszony továbbra is békés lesz. Az olasz újság tudósítója szomorúan állapítja meg, hogy az a várakozás, hogy Olaszország beavatkozása magával rántja a balkáni népeket is, nem teljesült, sőt inkább ellenkező az eredmény. Görögországot és Szerbiát féltékenyvé tették az olasz terjeszkedési vágyak, Bulgáriá-

ban pedig a pártok, amelyek eddig egymással szemben állottak, egyesültek. Még Gesov ruszofil pártja is egyetért, legalább is a kormányzattal.

Románlának döntenie kell.

Bukarest. A Moldova írja: Az orosz hadsereg visszavonulása felszabadít attól a nyomástól, amely a semleges államokra nehezedett. A semlegesek újra visszanyerik akcióképességüket és nemzeti érdekeiknek megfelelő magatartást fognak tanúsítani. Tudja-e a román kormány, hogy elérkezett a döntés órája és várakozásnak nincs többé helye?

Ellanyhult az olasz offenzíva.

(Az olasz aviatika kudarcai. — Agyunk pusztítják az olasz tisztikart. — Nyugalom van az Isonzónál.)

— Távirati tudósítás —

Budapest—Grác, július 9.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: A Krn-vidéken ma nyugalom volt. A görzi hídfőnél az olaszok két gyenge támadását visszautasítottuk.

A doberdói fensík ellen tegnap este az olaszok jelentéktelen előretöréseket kíséreltek meg. Tüzérségük az egész napon át tökéletesen eredménytelenül próbálkozott a mi állásaink bombázásával.

Az éjszaka és ma reggel mindenütt teljes volt a nyugalom. Hajnali négy órakor egy ellenséges repülő Nabresina mellett néhány bombát dobott le, amelyek minden kár nélkül robbantak szét.

Olasz hivatalos jelentés.

Róma. Az olasz vezérkar e hó 7-iki jelentése a következő: Valdomban az ellenségnek a Passo di Campónál levő hadállásunk ellen irányuló támadó kísérletét az ellenség súlyos vesztesége mellett visszavertük. A Codore völgyében nehéz tüzérségünk tüzeiést indított a La Corte erődre és a tresassi sáröröd ellen, amelyet súlyosan megrongált. A nagy Pahl irányában visszavertük az ellenségnek a Passo Pamosionál, valamint Scarnitzon levő hadállásaink ellen irányuló támadásait. A Karszt tensikján folyó harcok lassú, de állandó előmenetelt mutatnak. Ötödiktől hatodikáig 1400 tonnyot ejtettünk. Hatodikára virradóra egy léghajónk hathatósan bombázta az Opcinától északra fekvő fontos vasúti keresztező pontot. Hatodikán repülőgéprajunknak sikerült az Aisovizza melletti osztrák repülőtérré bombákat vetni, amelyek tüzeket okoztak. Egy másik aeroplán a nabresinai pályaudvarra vetett bombákat. Aviatikusaink sértetlenül tértek vissza. (M. T. I.)

Felrobbantott olasz vezérkar.

Grác. A „Grazer Tagespost“-nak jelenti az Isonzo-frontról. Az olasz aviatika büszkésége súlyos hajórórást szenvedett. A legutóbbi napok alatt négy olasz repülőgépet lőttünk le. A „Grazer Tagespost“ tudósítójának alkalma volt látni a legutóbb lelőtt olasz repülőgép zuhanását.

Büszkén, mint egy óriás madár emelkedett a levegőbe az olasz biplán és magasban keringte körül a Karst-plateót. Nyilvánvalóan a 80 és feles mozsarakat akarta kiképezni, amelyek az olaszokra már annyi esepást zúdítottak. Védő agyunk felkészülve várják az olasz repülőgépet. Már az első lövés talált. Az ellenséges repülő nyilegyenesen zuhant alá-

párosor bukfuncot vetett, asután romokban suhant a földre. Kitérő tüzérségi látóóveinkkel lövedékeink hatását pontosan meg lehetett figyelni.

Egyik aviatikai tüzérségi megfigyelőnk egy keriben olasz tiszt ékesét fedezett fel. Felterített hosszú asztalnál ültek a tisztok. Az aviatikus tüzérséget beállította a löveget, az irányosót és tüszelt abban a pillanatban, amikor az olasz ordoráns megjelent és szerrvirosni kezdett. A lövedék pont az asztal közepét érte. A hatás leirhatatlan volt. A lövedék az asztalt a tisztokkal együtt valószággal elsöpörte. Második utegünk egy olasz vezérkari pillantott meg, egy tábornokot a vezérkari tisztjel-vel rendelkezés felvételnél. Az agyu eldördült és a lövedék a társaság közé esapott le. A tábornok és egynehány tiszt holtan esett össze, a többiek menekültek. Később olasz tisztok szettek a véres eset színhelyére, a második lövés ezeket találta. Végül löttek a szanitások és az olasz tábornokot elszállították.

Elcsapott olasz tábornokok.

Genf. A Secolo szerint Viktor Emánuel olasz király Cadorna vezérkari főnök előterjesztésére két olasz hadtestparancsnokot „egészségügyi okokból“ szolgálaton kívüli viszonyba helyezett. A lap nem közli a neveket, hir szerint azonban az egyik tábornok a tiroli fronton, a másik az Isonzónál teljesített szolgálatot.

Olasz-francia tanácskozások.

Basel. Az olasz hadvezetőség egyik előkelő tagja párisi jelentés szerint ma odaérkezett és Millerand hadügyminiszterrel a frontra utazott, hogy Joffre generalissimussal tanácskozzon. A párisi lapoknak megtiltották, hogy erről bármit írjanak.

Az Amalfi elcsúsztatása.

Bécs. A „Neue Freie Presse“ jelenti Chiassoból: A „Secolo“ jelenti Velenoból, hogy az Amalfi cirkáló megtorpedozásáról szóló hir mély benyomást keltett. Osodálkozással vannak eltelve a legénység hősi magatartásán, amely a parancsnok példáját követve, az utolsó pillanatig fegyelmetten és erélyesen viselkedett.

Berlin. A lapok méltatják az osztrák-magyar haditengerészet hőstetteit, amely az olasz ellenségnek igen súlyos kudarcokat okoz, a világnak pedig merés és erélyes eljárásával folyton-folyvást meglepetéseket nyújt. Az „Amalfi“ olasz páncélos cirkáló elcsúsztatását, Németországban mindenütt lelkesedéssel és elismeréssel az osztrák-magyar hajóhad iránt fogadják.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Vasárnap: délután *Carmelini* világhírű bűvész-mester egyetlen előadása. Este: „Tiszavirág“ operette.

Hétfő: Kárthy Bőske szubrett primadonna felléptével „Cigányprimás“ operette.

Kedd: Kárthy Bőske szubrettprimadonna felléptével „Leányvásár“ operette.

Szerda: Dióssy Nusi, a Vigaszínház primadonnájának felléptével „Kis gróf“ operette.

Csütörtök: Dióssy Nusi felléptével „Zenszi k. a.“ operette.

Péntek: Dióssy Nusi felléptével „Elvált asszony“ operette.

Szombat: Dióssy Nusi felléptével „Mozikirály“ operette.

* A színház hírei. Nagy bűvészeti előadás a Nyári színházban. Vasárnap délután ritka éjszékben lesz része a közönségnek, amelyben *Carmelini*, a világhírű bűvész és gondolatolvasó ekkor tartja egyetlen előadását az 8 ós óráig mutatványával. Az előadás, amely a legérdekesebb és felülmúlhatatlan szórakozást nyújtja a nézőnek, a tendes méréseket helyárok mellett lesz megtartva. Jegyek előre válthatók a színházi pénztárnál. — Kárthy Bőske szubrett primadonna hétfőn lép fel először szerződéses célból az aradi színházban, első fellépésével a Cigányprimás Sárka szerepét választotta. Kedden a Leányvásár Beal szerepében lép fel másodsor. A vendég művésznő, akit jó bir előz meg, két legkedvesebb szerepében maradnak be a közönségnek, a többi szerepeket maradnak a régié. — Vasárnapi előadások. Vasárnap délután 8 és fél órakor méréseket helyárokcal *Carmelini* világhírű bűvész mester előadása, este 8 órakor rendes helyárokcal, a „Tiszavirág“ nagy sikert aratott operette. Dióssy Nusi. Az aradi közönség dőlegetett kedvence, a Vigaszínház ünneplott primadonnája, a jövő hét szerdáján kezdi meg néhány estére tervezett vendégszolgálatát, az alkalommal a legjobb és legkedvesebb szerepeiben lép fel a mi Nusi, a kinek fellépése mindenkor szufolt házat jelent. „A kis gróf“, „Elvált asszony“, „Zenszi k. a.“ és „Mozikirály“ mind olyan darabok, melyeket a közönség is örömmel néz meg — az összes szerepek elsőrendű kezében vannak.

* Henny Porten az Apollóban. Amióta Asta Nielsen törékeny alakja eltűnt a mozivászoról, Henny Porten, a legnépszerűbb moziar. A rendkívül bájos, temperamentumos német mozi diva szombaton mutatkozik be az aradi közönség előtt szerepében. „A keresztutnál“ a címe annak a mélyhatású nagy-koncepciójú társadalmi drámának, amelyben Henny Portentől gyönyörű alakítást élvezhetünk. A darab maga is elsőrangú irodalmi munka, amelynek kvalitása mellett az az érteke is meg van, hogy rendkívül érdekes. A szombati új műsor egyéb képei is mind a mozik újdonságai közül vannak kiválogatva.

* Az orléáni szűz, a történelmi dráma-irodalomnak és a remekműve héitől kezdve kerül vetítésre az Apollóban.

* Hercegrábás. (Romantikus színmű az Uránlában.) Gyermekkorunk ragyogó szép meseit, a fényes királyi palotákat, szerelmes hercegeket és hercegnőket juttatta eszünkbe a tegnapi bemutató. Egy regényes tárgy, a középkor romantikus világától áthatott színmű pergett le előttünk. Ott herceg szerelmes, ki sok megpróbáltatások után végre elérte a boldogságot. Maga a tárgy kedves, idillikus és a millió, melybe a tárgy beleilleszkedik, azt még kedvesebbé, még szebbé és lehetőszerűen finommá teszi. Elsőrangú a kiállítás, pompás ragyogóan lejedelmi és hercegi udvarok alkotják a keretet, melyben fiatal ruhású alakok mozognak. Elsőrangú művészek alakítják az egyes szerepeket, mintegy kiegészítve a film egyéb kiválósgait játékkal. — Az önkéntes tűzoltó, a bemutató másik slágere minden jelenetével hatalmas kecsit keltett a közönségben. Robert ur, a parueshős és felesége igazi vigjátéki alakok. — Mezesetek ellendre, szenzációs sláger-vigjáték, legkőselebb az Uránlában. 6

Sikerül megtörni az orosz ellenállást.

(Az oroszok halogató taktikája. — Szerbia ad löszert Oroszországnak.)

Távirati tudósítás.

Budapest—Berlin, július 9.

Frigyes főherceg Csernovicban.

Csernovic. Frigyes főherceg káparancsnok ma ideérkezett. Az üdvözlő beszédre mondott válaszában kijelentette, hogy a győzelmes és becsületos béke be fogja hegeszteni a háboru okozta sebeket. Este a főherceg visszautazott a főhadiszállásra.

Orosz ellentámadások Kraszniknál.

Budapest. A haditudósítók jelentik a főhadiszállásról: Az orosz harcúton csak a krasznik—szamoscei harc az egyedüli főjelzésre méltó esemény. Itt tovább tartanak a heves csaták. Az oroszok új tartalékjaikkal nagy erőfeszítéseket fejtenek ki és csaknem az egész fronton ellentámadásokat intéztek ellenünk, amelyeket azonban legnagyobb részben visszautasítottunk. A front egyes előzetelt részeit azonban, minthogy nemcsak frontális, hanem oldaltámadásoknak is ki voltak téve, vissza kellett vonnunk a harcvonal kiegyenesítésére.

Budapest: A sajtóhadiszállásról jelentik: Az entente szánja rosszul áll, sőt elmondhatni, hogy sohasem állt még ilyen csehül; érthető tehát, hogy az angol és francia urak, akiknek az irányítás van a kezükben, ráparancsoltak az olaszra és oroszra, hogy minden erejüket megtesztelve támadjanak. Az olasz ellentél nagy offenzívájával kis időre végeztünk és most az orosz ellentámadás van a soron. Előre láttuk, hogy Kraszniktól északra nehéz küzdelmek lesznek, de a végező eredmény miatt itt sem kételkedhetünk. Az orosz hadvezetőség Lublin miatt izgul, mert negyedik hadseregünk egyenesen a fontos város és erőd ellen menetel. Lublin elvesztése félelmetes hatással lenne az orosz birodalom népeiségre. Érthető tehát, hogy Oroszország összes nélkülözhető és összeszedhető erőit időhozza, hogy Lublint megmentse sorsától, vagy legalább is elodázza a végezetet. A legteljesebb erővel irányított orosz lökéseket azonban József Ferdinánd hadserege rendületlenül visszaverte. Mindössze az történt, hogy a Kraszniktól északra fekvő magaslatokra vonultunk vissza. Kraszniktól északra állunk tehát és a város birtokunkban van. Ottálló haderőinknek nincs könnyű helyzete, mert az említett magaslatok tulajdonképpen csak emelkedések és legmagasabb részük 268 méter. Mégis teljes bizalommal várhatjuk a negyedik hadsereg krízisének végét és számíthatunk arra, hogy a nagy orosz ellenállást sikerül megtörni. Kraszniktól mindössze negyven kilométernyire van Lublin, ha tehát ezt a végső akadályt is legyőztük, két nap alatt Lublin falainál döröghelnek ágyúink.

Az orosz hadvezetőség új tervei.

Berlin. Az orosz „Armeebote“ vezércikkét ír az orosz hadvezetőség terveiről, amelyeket gígászi méretűeknek jelez. A lap beismeri, hogy az oroszok a Bugig visszavonultak, még pedig elsősorban a szövetségesek tűzvédelmi fölténye miatt.

Az utolsó két hónapban — írja az idézett lap — az entente hadseregei egységes terv szerint harcoltak, az együttműködésük azonban sok kívánni valót hagyott hátra. Az orosz hadsereg most alaposan előkészített pozíciók-

ban vonul vissza és itt fogadja az ellenséget. Természetes, hogy ez a visszavonulás sok organizációs munkát tesz semmivé és a trén jelentékeny részének feláldozásával jár. de az orosz hadsereg végső győzelme az eddigi veszteségekért kétszeresen, sőt háromszorosan kárpótolni fogja az ententét.

Az orosz népnek ép most kell egységesnek lennie, hogy az ellenséget teljesen meg lehessen semmisíteni.

Rotterdam. A Times szentpétervári tudósítója jelenti: Az oroszok halogató taktikája ugylátszik egészen jól bevált. (?) Az oroszok számára fontos érdek az, hogy a döntő ütközeteket eltolják, míg Brest-Litovsk és Ivangorod kiváló sarkpontokra nem támaszkodhatnak. Ha idáig visszavonulnak, a középponti hatalmak összekötő vonalai aránytalanul meghosszabbodnak. Nincs azonban kizárva — jegyzi meg végül a Times — hogy az oroszokat előbb kényszerítik a döntő csatára.

Oroszország Szerbiától kap municiót.

Bukarest. Az „Universul“-nak jelenti Galacról: Tegnapelőtt este négy hatalmas orosz hajó haladt el a Dunán megfelelő számú vontatóhajóval Reni irányában. A hajókon, amelyek néhány héttel ezelőtt élelmiszert szállítottak Szerbiába, azokat a municiókészleteket vitték Oroszország felé, amelyeket a szerbek ajándékoztak az oroszoknak. A hatalmas Oroszországnak tehát meg kellett érnie, hogy a kis Szerbiától kénytelen kölcsön kérni.

Besszarábiántámadásunkat várják az oroszok.

Bukarest. Az „Universul“-nak jelenti Jassyból:

— Az orosz katonai hatóságok előre látják azon heves harcokat, amelyek az osztrák-magyar és német csapatokkal a besszarábiai területen fognak lefolyni. Ezen okból az orosz egészségügyi hatóság elrendelte, hogy azokat a harcúteri sebesülteket, akiket Besszarábiába internáltak, a birodalom belsejébe szállítsák. Eddigelé kiürítették a bukovinai határ közelében fekvő kórházakat.

Mamornicáról jelenti az „Universul“-nak:

Az elmúlt éjjel és a nap folyamán is összehúzózkodások voltak a mi határunk közelében az osztrák-magyar és az orosz őrszolgák között. Információink szerint az osztrák-magyar és német csapatok tért nyernek.

Biztos forrásból értesültem — írja a tudósító — hogy az orosz legfőbb hadvezetőség a napokban egy szállítmány municiót kapott Amerikából, számos automobillal. A gépek közül kettőt a bukovinai határra küldtek, ahová ez ideig azonban még nem indultak el.

A besszarábiai kormányzóságot, amelynek élére ideiglenesen D. Arszenoff, volt bukaresti orosz követségi titkár helyezték, legközelebb katonai kormányzósággá alakítják át.

Az oroszok Rigát is féltik.

Kopenhága. Minden jel arra mutat, hogy az orosz hatóságok Riga kiürítésének előkészítésével foglalkoznak. A rigai újságok szerint az utóbbi napokban az összes fogházakat kiürítették. — Kétszázhuszonhárom fegyencet

Pskovba szállítottak, hatvanöt betörőt a szentpétervári középponti fogházba, más százötven foglyot pedig Ribinszkebe küldtek. Ugyancsak kiürítették a citadellában lévő kormányzósági fogházat és a Calugase-ufcai politikai fogházat. A foglyok legnagyobb részét az ország belső része felé vitték. A rigai újságok jelentik továbbá, hogy az utazók ellenőrzése mindinkább szigorubb lesz. A Rigába megérkező utasokat már a pályaudvaron föltartóztatják. Akik elakarják hagyni a várost, azok ingyen utazási igazolványokat kaphatnak. Az angol gőzösök, amelyek a háboru kitérése óta a rigai kikötőben állomásoznak, elhagyják legközelebb Rigát és Szentpétervár kikötőjébe hajóznak.

Kopenhága. A Rjees szerint a teljesen kiürített windaui öbölből az utolsó hajó Rigába érkezett.

Merénylet a moszkvai arzenál ellen.

Genf. A Tribuna írja: A moszkvai arzenál alatt egy 130 méteres alagutat fedeztek fel. Az arzenált torradalmárok fel akarták robbantani.

Radko Dimitriew mégis kegyvesztett.

Szofia. Az Utro jelenti: Radko Dimitriew tábornok közvetlen környezetébe több ízben megcáfolta úgy az orosz, mint a külföldi sajtóban azt a hírt, hogy a tábornok kegyvesztett lett. Az Utro szentpétervári tudósítója most megállapítja, hogy Radko Dimitriew tábornok hetek óta Szentpéterváron tartózkodik, a házat csak nagyritkán hagyja el, államügyekkel egyáltalában nem foglalkozik és egészen nyilvánvaló és köztudomású, hogy teljesen elvesztette a cár kegyét. A bolgár sajtó egyébként nem tulajdonoson sajnálkozik Radko Dimitriew felett, akit eredeti hazájában, Bulgáriában, árulónak tartanak.

Háborus ügyek a közös minisztertanácsban. Bécsből jelentik: A tegnapi közös minisztertanács két óra megszakítással délelőtt tíztől este kilencig tartott s a háboruval összefüggő ügyekről folyt.

A pótsorozáson beváltak behívása. Szatmárról jelentik: Mint illetékes helyről értesítenek: a mai nap folyamán a honvédelmi miniszter rendeletben értesítette Szatmárnémeti város törvényhatóságát, hogy a f. évi június hó 10—15. napjain megtartott bemutatkozó pótszemlén alkalmassáknak talált és az 1892., 1893. és 1894. évben, valamint az 1878. évtől az 1890. évig bezárólag terjedő időben szünetelt népfőlképzésre kötelezetteknek nem tolyó hó 15-én, hanem 1915. évi augusztus hó 15-én kell népfőlképzési tényleges szolgálatra bevonulni.

Gyanus már az Isonzó.

(A háborús Róma. — Forrong a nyomor. — Az olasz hadikölcsön csődje. — Hadseregszállítási panamak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 9.

Aradi úricsalád kapt a következő levelet, amelyet most Svájcban, azelőtt Olaszországban élt rokonuk írt, aki társadalmi állásánál fogva módját tudja ejteni, hogy Rómából teljesen autentikus információt szerezzon:

Róma nem sejtí a valót.

Rómában annyi a vélemény ma, mint ahány fej van. Látszatra az örök városnak arcuata épen nem harsog. Bár sok az uniformis, ritkább itt, mint a vidéken. Akin még egyenruha nincs, az reggeltől estig a helyzetet bírálja. Kifejezetten elégtelenségről ma még beszélni nem lehet, de mutatkoznak jellegzetes tünetek, hogy Rómában nincs minden rendben. A tüntetések megszűntek s csak ha hírek érkeznek a csatatérről, gyülekeznek néhány száz dologkerülő s körmenetet rendeznek. De mert az ilyen körmeneteket rendszerint ablakbevéreccsel fűszerezik, a rendőrség erőlyesebb beavatkozását provokálják.

Sulyos feladat, hű képet szerezní a rómaiak hangulatáról. Máskor a látogató csak a régi Rómát látta; de a néplélekhez, amely, mint a patak, kanyargó utat végez, hozzá nem férhetett. Róma lakossága nagy tömegeinek fogalma sincs a borzalmasságokról egyrészt, másrészt a katonai és a taktikai alapelvekről. Ebből támad aztán, hogy a polgári körök műveltebb rétegében olyan véleményt hallhat az ember, amelytől a haja szála az égnek meredez.

Az olasz lapok harctéri jelentései messze esnek attól a tárgyilagosságtól, amely az osztrák, magyar és német lapok tudósításait jellemzi. Nap-nap után olyan epizódokról hall és olvas az ember, amelyek egyes részleteikben elárulják, hogy a legegyszerűbb katonai fogalmak ismerete nélkül készültek és a legvadabb tudatlanság jegyében fogantattak.

Órákhosszat járhatja az ember Róma városnegyedeit és egyetlen egy izben nem kerül elé sebesült. Ez olasz rendszer, de ostoba, mert legalább egy-két diszsebesültat kellene jártnok az utcán. Róma különben hiszékeny. Itt mindennek hitelt adnak és a hírforrások dusan buzognak. Mindenki tud valamit. Hol az alpinik hőstetteiről, a kik úgy másszák a hegyet, mint a zergék és a legmagasabb csucsokról, mint a vadat lövik le az ellenséget, hoi meg az isonzo diadalokról, melyeknek a király is szemtanuja volt. Az Isonzo egy ideig minden győzelemben vezérszerepet játszott, de lassan rájöttek, hogy Isonzo, megint csak Isonzo és mindig Isonzo, hopp ez gyanus talál lenni. Ezért hát mostanság már más helyet is választanak, „a még meg nem váltott területek” valamely községének nevét.

A legfrissebb beszédtema: a hadikölcsön. Szomorú téma. Most derült ki, mennyire távol áll a háborútól az olasz intelligencia. Nagyon, de nagyon gyéren nyílnak az olasz bugyellárisok. A Vörös Kereszt és egyéb humanitárius célu egyesületek szénája a keservesnél is rosszabbul áll.

D'Annunzio újra Rómában van. De láthatatlan. Dolgozik. Valószínűleg valami nagy hősi eposzon, amely Itália dicsét zengi. A'Annunzio különben csalódást keltett, mindenki azt hitte ugyanis, hogy a kopasz talján

költő (a hitelezői tanuskodnak költői nagysága mellett) egy lovascsapat élén fog hősi halált hálni.

Az élelmiszerek drágulása már jelentkezett. Napról-napra emelkednek az árak, még olyan élelmiszerek árai is, amelyek a hadsereg számára egyáltalán nem vétetnek igénybe. Colonna hercegnek, Róma polgármesterének helyettese a váratlanul gyors és rohamosan fokozódó drágaság miatt már is sok keserű pirulát volt kénytelen lenyelni. A „szent önzés” jó üzleteket csinál a nyomorból és a behívottak éhező családjait, meg a foglalkozás nélkül nyomorgó embereket még nagyobb inségbe dönti. Az osztálygyűlölet veszedelmes arányokban nő, lappang és vár a kitörésre, amikor jaj lesz Rómának.

Nagy visszaélések a hadseregszállításoknál.

Lugano. Az Avanti legutóbb cikket írt az olasz hadseregszállításokról s azokról a visszaélésekről, melyeknek a hadvezetőség a nyomára jött. A lapot a rendőrség azonnal elkoboztatta, néhány szám azonban kijutott Svájcba. Az inkriminált cikkben a többi közt az alábbi vádak vannak:

— A második osztályu tartalék egész ezredei cipő nélkül indulnak el a harctérre s még ma is százával kapaszkodnak fel a hegyeken vérző lábu testvéreink. Eddig megállapították, hogy körülbelül százötvenezer pár bakkancsot tizettek ki, amelyeknek nyoma sincs. Milánóban két cipőgyárost letartóztattak.

— A tiroli határon levő alpin ezredektől egyre-másra érkeznek panaszok a rizs ellen, amit kapnak. Annak ellenére, hogy az olasz rizskivitel rég megszűnt, még sincs elegendő készlet otthon s ami van, annak jó része romlott, úgy, hogy a katonák tömegesen esnek össze. Az eljárás ebben az ügyben is megindult, eddig azonban pozitív eredmény nélkül.

— Általános a panasz, hogy azok a szénszállítmányok, amelyek legutóbb Angliából érkeztek, teljesen használhatatlanok, miután a közvetítők nem azt a minőséget szállították az államvasutaknak, amelyet vállaltak, hanem olyan hitvány anyagot, hogy a vasuti közlekedés állandó fennakadást szenved a lokomotívok és szerkecsik hibái folytán, amelyet a rossz szén okoz. Az államvasutak igazgatósága konferenciát tartott a kereskedelemügyi miniszternél és eredményeként a vasuti szállítók ellen bünygyi vizsgálatot indítottak.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat, avagy a lakhelyváltoztatást mindenkori a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalán nem jutnak birtokunkba.

Arad a magas gabona-árak ellen.

(Ismét lesz nullás liszt. — Nem örülnek többé tengeri lisztet.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 9.

Arad város közönsége állást akar foglalni a kormánynak a gabona ellátásra vonatkozó rendeleteivel szemben és azok megváltoztatását óhajtja a társtörvényhatóságokkal egyetemben. Az élelmezési bizottság Lócs Rezső helyettes polgármester elnöklésével tartott ülésén a városok kongresszusának a kormányhoz intézett emlékiratát és Temesvár város közgyűlésének átiratát tárgyalta és azt elfogadta. Javaslata hozza, hogy a város törvényhatósága irjon fel a kormányhoz és kérje, hogy az új termés felhasználására eddig kiadott két kormányrendeletet lényegesen változtassa meg a miniszterium, mert a gabona árakat igen magasnak, a lakosság fogyasztására szánt kontingenst pedig alacsonynak találja. Temesvár álláspontját fogadja el a város és a buza maximális árát 20–30 korona közt, az egy személyre meghatározott mennyiséget pedig 18 kilogramban kéri megállapítani. Kéri továbbá, hogy a kormány a termelőre nézve mondja ki az eladási kényszert, mert különben a spekuláció a gabonát elvonja a fogyasztó elől.

A városok kongresszusának azt a követeléseit, hogy a többi fontos élelmi cikkek árát a kormány határozza meg, továbbá, hogy a kiviteli tilalmat léptesse életbe, szintén helyesli a bizottság.

Legfontosabb követelése azonban Arad városának az, hogy a kormány a város közönségének gabona ellátására kitűzött határidőt, szeptember 15-ikét korainak tartja és kéri, hogy a terminust november 15-ikéig hosszabbítsa meg.

Az élelmezési bizottság ezután tudomásul vette, hogy rövid időn belül ismét lesz nullás liszt bőven, mert a város a rekviráló központtól nagyobb mennyiségű gabonát kért, amelynek őrlését a malmok rövidesen megkezdik. Megszűnik a tengeri liszt ellen felhangzó panasz is, mert a bizottság azt javasolja a tanácsnak, hogy többé ne őröltessen tengeri lisztet, hanem szem alakjában adja ki a közönségnek. Ezzel azt éri el a tanács, hogy a közönség szárnyas jószágot, sertést tarthat, ami a hus kérdés szempontjából is fontos. Ennek a feltétele az, hogy a malmok lemondjanak az őrlési forgalomból származó hasznukról és az elnök kilátásba is helyezte, hogy ez valószínűleg megtörténik.

Bejelentette az elnök, hogy a Magyar Bank által küldött konzervált husminták igen jóknak bizonyultak és ha a bank megfelelő áron adja a konzervet, akkor a város nagyobb mennyiséget rendel. Megkezdődik a sózott hal árusítása, amelyből egyelőre 15 kilót rendeltek.

Panasz merült fel a hatósági kenyér ellen. A Vörös Kereszt részére szállított kenyér ehetetlen volt, mert a liszt keverés nem volt megfelelő. Az élelmezési bizottság megdöbbenve értesült Lócs elnök kijelentéséből arról, hogy a vállalkozónak egyik alkalmazottjáról azt hallja, hogy az szándékosan akar ártani a gazdájának és rosszul keveri a lisztet. Felhívta a bizottság Hoffmann Győző felügyelőt, hogy szigorúan ellenőrizze a lisztkeverést.

Aradi huszár lovagolt be elsőnek Lembergbe.

(A házezred Galicia fővárosában. — Az Aradi Közlöny zászlójával az oroszok nyomán.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 9.

Néhány hét előtt, mint akkor meg is írjuk, a házezred katonái zászlót kértek az Aradi Közlönytől és az „Isten velünk — ki ellenünk” felirású nemzetiszíntű lobogót M. Miksa, az ezred kadettja vette át ünnepélyesen. Az északi harctérről most június harmincadikán kelettel a következőket írja a kadett az Aradi Közlöny szerkesztőségének:

— Igéretemet betartani máig sem tudtam, mert azóta, hogy a tűzvonalba kerültem, ma van először pihenőnk. Pedig sok-sok szépet és érdekeset tudtam volna írni. Kis naplómban fel van jegyezve minden rövid néhány szóban s ha egyszer Aradra visszakerülök, memóriám segítségével bővítve fogok Önnek néhány érdekes leírást rendelkezésére bocsájtani. — Nekünk katonáknak, kik esatázva járunk be egy nagy országot, aonyi látványosságban van részünk, oly sokat látunk, figyelünk meg és élünk át, hogy azt feljegyezni nem tudjuk, már csak időhiány miatt is. De bevessük mélyen és kitörölhetetlenül emlékezetünkbe az átélt eseményeket egész életünkre.

Miről írjak? Irjak a három heti menetelésünk alkalmával látottakról, felperzselt falvakról, erdőkről, egykori titáni harcok színhelyéről: most elhagyott, üres lövészárkokról, sírok hosszú, végtelen sorairól, galiciai népek életéről, a front mögötti életéről? Nem! Kéhsz idő kell s nyugalom, élénk, mindent előhívó fantázia. Irjak azokról a csatákról, melyeket Lemberg elfoglalása előtt vívott hősi ezredünk is, melyeknek sikeres eredménye volt a hosszú rabaságban élő lengyel főváros felszabadulása? Nem! Ehhez Klio tolnak kell, ezeknek a dicső fegyvertényeknek a világtörténelem legtitesebb lapjain kell helyet foglalniuk s ezeknek a megírásához a harminchármasok is odaadták vérüket.

Hanem írni fogok néhány sort Lemberg-ről, katonáinknak a fővárosba történt ünnepélyes bevonulásáról és fogadtatásáról. A legelső katona, ki Lemberg földjére tette lábát, magyar fiú volt, sőt mi több: aradi, még pedig egy aradi tizenkettes huszárkapitány. Ez a fiú vállalkozott önként arra, hogy bemegy a fővárosba, melyet az ellenség elhagyott. Főleg órákor délután lett láthatóvá a déleleg magyar fiú Lemberg utcáin. A lakosság megrohanta, leemelte lovaról s öszecsókolta a diadal előhírnökét, kit tetőtől-talpig felvirágoztak. Egy valóságos virágos fáklya visszi örömmel a jelentést: a város szabad! Mi akkor Lemberg-től nyugatra 8 kilométer távolságra voltunk a 320 magaslaton, melyért még délelőtt tizenegy órákor harcok folytak. Délután félöt órákor értünk be a városba.

Ustrák ezrednek véltak s a lakosság hőhozására éljen-nel válaszolva csakhamar egérvérő élejezés váltotta fel a német „hoch”-ot. Hegymászó botommal az Aradi Közlöny által ajándékozott zászló haroban megtépett foszlányait lengetve, csakhamar válaszképpen ezredünknek egy gyönyörű magyar trikolorral ékesített babérkoszorút nyújt

át a lakosság. Előkerülnek a lemborgi fog-ságban élt magyar katonák, kik, mint felgyógyult sebesültek, civilizációban élnek az orosz uralom alatt. Sírva élnek át és csókolják ajkunkon az édes m gyar szót. Velünk jönnek s együtt énekelik hazafias dalainkat. A lakosság minden elképzelhető dologgal kedveskedik. Enni, innivalót bőven osztogatnak, képes lapot, cigarettát, cukrot s egyébeket.

Érdekes, hogy a lakosság megrohant bennünket s újságokat kért tőlünk. Tőlük, kik az újságot magunk gyártjuk s mégis ritkán olvassuk. A posta most már nagyon pontosan érkezik s most éppen a 26-iki Aradi Közlöny hever előttem. A bevonulás 3 óra hosszat tartott, mert a néptenger között alig lehetett mozogni. A város teljesen ép, csak az indóházat gyújtották fel az oroszok távozásuk előtt. Az üzletek mind megnyitak, újra közlekedik a villamos, újra él és lélekszik minden. Boldogan hagytuk el a várost, mert felszabadításáért mi is harcoltunk, s mert megértük azt, miben nem soknak lehetett része, együtt — ujjongni a felszabadult lakossággal.

Ezredünk már messze maga mögött hagyta a várost. Gyönyörű nyári este van. Messziről katonazene hangjait hozza a halk esti szellő s vig melódiákba beleharsan sok ezer torok örömrivalgása, mögöttünk fénytengerben uszik egy város. Mi csak menetelünk, üldözzük az ellenséget, hogy a végső csapást mérjük rá, mögöttünk pedig ujjong, ünnepel, mutat egy hosszú rabaságból megszabadult város: Lemberg városa.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A gyanus szerb nóta. Szegedről jelentik: A szegedi törvényszék ma három magyarosanádi szerb leány ügyében ítélkezett, s kiket izgatással és királysértéssel vádolt az ügyészség. A vádiottak közül egy tizennyolc éves, a másik kettő még fiatalkorú. A vád szerint március 5-én a lovrini állomáson felszálltak a vonatra és a kocsiiban szerb dalt énekeltek. Azt énekeltek volna, hogy éljen a cár, éljen Nikolaj Nikolajevics nagyherceg, éljen Petár király, nem kell nekünk sváb király. A mai tárgyaláson semmivé zsugorodott a vád. Kiderült, hogy Varga Sándor vasuti kalauz, aki följelentette a leányokat, csak valamicskét ér szerbül és félreértette a fiatal leányok nótasását. Azok valami ártatlan katonánótát énekeltek, aminek az a tartalma, hogy most érik a kukorica, milyen kár most elmenni katonának, kiabál majd a freiter és nekik surolni kell a szobát, de nem baj, harminchat hónap múlva ismét szabadok lesznek és leheveredhetnek a meső zöld pázsitjára. A kalauz a mai tárgyaláson nem is emlékezett arra, hogy éppen a három vádlott leány énekelte volna. A kupében ugyanis negyvenhárom leány volt, valameenyien mesői munkások. A bíróság természetesen fölmentette mind a három vádlottat.

Revolveres harc a katonaszökevényel.

(A detektiv-örmester izgalmas kalandja.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Szeged, július 9.

Bakacsi (Pulai) Sándor katonaszökevény, aki hosszú utcai hajszá után öngyilkosságot kísérelt meg, rögtönítélő bíróság elé kerül. Bakacsi menekülése közben négy lövést tett üldözőire, a golyók közül azonban egy sem talált. A merénylő katonaszökevényt most a közközházban ápolják. Sérülése súlyos, de nem életveszélyes.

A merénylő háromszor szökött meg ezredétől, egy ízben a harctérről is eltűnt. A háboru elején bevonult a 86. gyalogezredhez Bakacsi, aki civilben géplakatos. Sportkörökben mint volt focijátékost ismerik. Réme volt a versenypályáknak. Mindig a legdurvábban játszott, egy időben el is tiltották a játéktól, mert minden partnerét összerugdosta.

Hónapokkal ezelőtt könnyebb sérüléssel hazakerült a harctérről, de nem jelentkezett, hanem civilben bujdosott. Később bevonult ezredéhez, hamarosan azonban ismét megszökött. Együtt élt egy nővel, akitől egy éves gyermeke is van. A durva, brutális subanc ütlegelte, kizozta az asszonyát, egy éves gyermekének pedig eltörte a lábát. Az utóbbi napokban arra akarta kényszeríteni a nőt, hogy haljon meg vele együtt. Az asszony félt a fenyegetéstől és felment a rendőrségre, ahol följelentette Bakacsit. Elmondta, hogy agyon akarta löni, föl is mutatta a levelet, amelyben azt írja a katonaszökevény, hogy közös akaratral választották a halált, temessék el katonai pompával.

A rendőrség értesítette az esetről a katonai parancsnokságot, ahol Bapko János detektivet, aki most örmester a 5. honvédegyezrednél, bizták meg a többszörös katonaszökevény elfogatásával. Bapko kérésére a nő levelet írt Bakacsinak, hogy szerdán este hat óra tájban várja. Azért volt szükség a törbeoszlásra, mert a géplakatos néhány napja elhagyta az asszonyt és civilben bujdosott a városban. A jelzett időben megtörtént a találkozás. A detektiv civilruhában, tiz lépésnyire figyelte a jelenetet. Amikor Bapko közeledett, a katonaszökevény fölismerte és futásnak eredt. A detektiv utána iramodott és közben kiabálta:

— Fogják meg! Fogják meg!

Bakacsi forgópisztolyt tartott a kezében és aki utját akarta állani, lelővéssel fenyegette. Nekiiramodott és több mellékutón kereszttül, eljutott a körtöltésen belőli szőlőkhig. A detektivvel együtt még egy örmester és egy civilruhás ember állandóan a nyomában voltak. A felsővárosi utcákon fölcsapózkodott az üldözők száma. Bapko detektiv a szőlőkben már három lépésre megközelítette a katonaszökevényt, aki már alig pihegett, majd összerogyott a fáradságtól. Látván, hogy nincs menekülés, a detektiv felé irányítva, kétszer egymásután elszította forgópisztolyát, de nem tudott célozni a golyók nem találtak. Hasonlóan célt tévesztett az a két lövés is, amelyet másik üldözője, az örmester felé irányított.

Aztán önmaga ellen emelte a fegyvert. A halántékába akart löni, de resakotó keze lecsuszott és a golyó a szíve mellett hatolt s testébe. Bapko detektiv telefonált a mentőknek, akik az eszméletlen állapotban levő Bakacsit beállították a kórházba. Állapota még aggasztó, ha fölgyógyul, a rögtönítélő bíróság elé kerül.

Aradi százados az orosz Lembergben

(A harminchármasok elveszettnek hitt tisztje. — Komornonál sebesülten orosz fogságba jutott. — Jelentkezés a Lembergbe bevonuló háziezrednél.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 9.

Lemberg visszafoglalása olyan eseménye a nagy orosz háborúnak, hogy soha sem lehet elfelejteni. Przemysl visszavétele, a nagyszerű galíciai áttörések egymásutánja, a kárpáti gigászi küzdelmek, mind-mind hatalmas határkövei az esztendő óta hőmpolygó, hullámzó tenger és véráradatnak, de seholy annyi szín, annyi fölujjongó lelkesedés, olyan csodás drámai erő, olyan hihetetlenül nagyszerű és fájdalmas kalandok, mint az újra visszahódított Lembergben. Bevonuló csapatainkat nemcsak virág, rajongó szeretet, extázisos ujjongás fogadta, hanem egész sora a meglepetéseknek, örvendetes eseteknek. Poros, harcban megégett katonák szeméből omlott a könny, amikor régen elveszettnek hitt bajtársak kerültek elő, tiszték, köztiszték, akik végigbujdosták, végigszenvedték Lembergben a tíz hónapos orosz uralmat és a felszabadulás nagy és ünnepélyes napján szerongva várták: ott lesz-e a bevonuló csapatok közt ezredük, amely már régen elveszettnek hittük őket.

Abból az örömből, hogy régen elvesztett, ismeretlen sorsa jutott bajtársat lássanak viszont és fogadjanak ujjongva a lelkesedő galíciai főváros utcáin, része jutott az aradi háziezrednek is. A harminchármasok veszteséghajstromán ott szerepelt tavaly ősz óta Winternitz Vilmos százados neve is. A komornoi szomorú emlékeztető ütközetben, ahol annyi vitéz és derék aradi katona véreáztatta a galíciai földet, veszett nyoma a századosnak. Az esetetük közt nem találták és azok szerint, akik az ütközet alatt közelében tartózkodtak, azt lehetett megállapítani, hogy Winternitz százados

megsebesült és sebesülten az oroszok fogságába jutott. Ezen a bizonytalan és homályos híren túl azonban semmit sem lehetett megtudni a vitéz harminchármas századosról. A hadifogságban hiába kerestették, a vörös kereszties tudakozó brodák nem tudtak nyomára akadni.

Mikor azután a 33-asok is bevonultak az örvandező és felvirágozott Lembergbe, az ezred egyik csapatát kedves meglepetés értesítette, *botra támaszkodva egy lesóványodott arcú, de ismerős vonású tiszt került eléjük. Bluzán az aradi háziezred szürke parolija és azon századosi három csillag: Winternitz százados volt.*

A százados béke idején a harminchármasoknál van nyilvántartva, a marosvásárhelyi katonai alreáliskolában volt tanár és az iskolából tért vissza ezredéhez Aradra. Az első marsbataillonnal ment a harctérre, ahol — mint említettük — a komornoi ütközetben lábán megsebesült. A harc további folyamán oroszok birtokába került az a terepszakasz, amelyen a sebesült százados tehetetlenül feküdt. Az orosz sebesült vívők az ütközet után a tábori kórházba szállították, majd az oroszok további előrenyomulásakor sok más osztrák-magyar sebesülttel együtt Lembergbe vitték Winternitz századost és ott egyik kórházban helyezték el. Súlyos sebs lassan gyógyult és még ma is sántitva jár. Talán ezért nem vettek rá ügyet az oroszok és abban a kapcsolásban, amellyel Lembergét kifirtették, a századosnak sikerült észrevétlenül a városban maradnia. Bevárta csapataink érkezését és csatlakozott ezredéhez.

eddig kiadott magyar és osztrák moratorium-rendeleteket. Fodor Gyula az Aradmegyei Takarékpénztár igazgatója indítványára kimondta az értekezlet, hogy a moratoriumot szükségesnek látja még bizonytalan ideig meghosszabbítani. Balogh Dávid gyáros felszólalása után a segédtitkár előadása alapján pontonként letárgyalták a moratorium-rendeleteket és a következő álláspontot foglalták el: Az árutartozásokat fokozatosan havonként törlesszék. A pénztartozásokra vonatkozólag az eddigi méretű lefaragást tartják szükségesnek. A betétekre vonatkozólag helyesnek tartják, hogy az összeg huszszázalékát havonként visszafizessék az esetben, ha azt a betevő üzleti tartozásainak fedezésére fordítja, még tíz százalékot akkor, ha a moratorium alól kivett adósságokat akar fizetni a betevő.

Ottenberg udvari tanácsos, a kisebb pénzintézetek érdekében szükségesnek tartja kimondani, hogy a betétek kiadásánál a rendes felmondási idő érvényesüljön. Az esetben, ha a váltóösszegnek a moratoriumban meghatározott törlesztését a fél elmulasztja, úgy az egész váltóösszeg fizetése esedékessé váljon; azonban a követelés peres biztosítása csak az elmulasztott részletekre terjedjen ki. Elvként kimondták, hogy a kereskedőkre és iparosokra más moratoriumszabályok érvényesüljenek, mint a földbirtokos osztályra, a mely tudvalevőleg a gabona magas ára következtében sokkal előnyösebb anyagi helyzetbe jut, mint más foglalkozási ágak művelői. A földbirtokos osztályra súlyosabb feltételek állapíttassanak meg az új moratorium rendeletben.

Az értekezlet elfogadta Vadász Armand dr. pénzügyi ügyésznek a zálogintézetek helyzetének javítását célzó javaslatát. Vadász dr. felemlítette, hogy az aradi zálogintézet eddig hiába kérte a ki nem váltott zálogtárgyakra az árverés elrendelését, már pedig ha a zálogtárgyakat csak a moratorium megszűnése után lehet elárverezni, abból az adósnak és a zálogintézetnek egyformán kára van, mert a zálogtárgy ily hosszú idő alatt megromlik és értékét veszti.

Az értekezlet szükségesnek tartja, hogy Aradon hat hónaponként tartassanak árverést a készzálogtárgyakra.

Végül Fodor Gyula köszönetet szavazott Ottenberg elnöknek az értekezlet összehívásáért és kérte a kamara vezetőségét, hogy az utóbbi években meghonosított ama gyakorlatát, amely szerint minden aktuális gazdasági kérdésben hallatja szavát — továbbra is tartsa meg.

VÁROS ÉS MEGYE

Varázsvessző a városnak. Koltay Imréné megtudta, hogy a város mélyfuratu kutakat készíttet az öntözés céljaira. Beadványt intézett a városhoz és felajánlja tudományát Aradnak, amely képesé teszi őt, hogy bőséges vízi források birtokába juttassa a közönséget. Varázs vesszővel hajlandó megkeresni azokat a helyeket, amelyek örök időken át vizet táplálnak a kutakat és igen sok esetre hívják, amelyek a varázslatos pálcika csálhatatlan csodatevését bizonyítják. A város nem reflektál a tudós hölgy közreműködésére, mert a kutak nagyrészt elkészültek és pedig oly helyeken, ahol igen bőséges víztelepből kapják a vizet.

A város zárószámadása. A pénzügyi bizottság Vannay Gyula tanácsnok elnöklésével tartott ülésén Kilyényi János főszámvevő bemutatta az 1914. évi zárószámadást. Minthogy a rangtalan számtengerben egyszeri hallás után

Milyen legyen az új moratorium-rendelet?

Gyűlés az aradi kereskedelmi kamarában.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 9.

E hó 31-én tudvalevőleg lejár a legutolsó moratorium-rendelet és az érdekképviseletek már élénken foglalkoznak az ügygel annál is inkább, mert a most lejáró moratorium-rendelet 38. szakasza kilátásba helyezi az ezután következő átmeneti intézkedéseket. Az aradi kereskedelmi és iparkamara délután öt órára gyűlésre hívta össze az érdekelt szakférfiakat. A gyűlésen Ottenberg Tivadar udvari tanácsos elnököt, aki tartalmas és az ügy minden részletére kiterjedő beszédben nyitotta meg a tanácskozást.

— A hatodik moratorium-rendelet — mondotta az elnök — tudvalevőleg e hó végén lejár és a kormány már kilátásba is helyezte, hogy olyan átmeneti intézkedéseket léptet életbe, amelyek nagyobb rázkódtatásoktól megóvják a magyar gazdasági életet. Véleményem szerint némely tekintetben egészen új intézkedések válnak szükségessé. Saját tapasztalataimból állíthatom, hogy az eddigi moratorium-rendeletekkel számos visszaélést követtek el, mert a kedvezményeket olyan jó szituációban lévő adósok is igénybe vették, akik semmitéle nexusban nem állottak a háborúval. Kötelezni kellene, hogy az ilyen adósok rendezzék a váltóikat és ne maradjon meg az a helyzet,

ami most van, hogy még az aláírt váltót és a kamatokat sem lehet tőlük megkapni. A kisebb vidéki pénzintézetek ennek következtében nem képesek meghosszabbítani a maguk továbbított váltóit. Vannak olyan esetek is, a mikor valamegy adós szeretné rendezni váltóját, azonban a harctéren van és így képtelen a papírt aláírni. Szükséges volna, hogy a kormány adjon ki olyan rendeletet, amely szerint a hitvestársnak joga legyen a térje nevét valamely váltóra jogérvényesen rávezetni. Most ez csak közjegyzői meghatalmazás alapján vihető keresztül. Megjegyzem, hogy én részben már be is vezettem a gyakorlatba ezt az elvet.

Az elnök ezután kiemelte, hogy az aradi pénzintézetek nagyon humanusan kezelik a moratoriumnak a kölcsön visszafizetésére vonatkozó szakaszait és a törlesztéseket el is engedik, ha nehézségek merülnek fel. Sajnálatos konstatálják azonban a pénzintézetek, hogy a lejárt követeléseket nemfizetés esetén nem lehet biztosítani. Szükségesnek tartja, hogy a váltó óvása a háború után még legalább három hónapig szüneteljen úgy a pénzintézet, mint az adósok érdekében, és a váltó perlése is legalább egy évig tolassék ki.

Az elnök javaslatát a jelen voltak helyesléssel fogadták. Ezután Varjassy Lajos dr. titkár közölte, hogy az érdekképviseletek elnöki tanácsa (Budapest) már javaslatot készített a moratorium meghosszabbítására vonatkozólag. Utána Mátyás Jenő segédtitkár ismertette az elnöki tanács felterjesztését, továbbá az

elgazodni nem lehet és a tagok hozzájárulása tiszta dolog, elhatározta a bizottság, hogy a zárószámát csak a jövő havi közgyűlés elé terjeszti be és utasította a főszámvevőt, hogy a ki nem nyomtatott munkából készítettessen áttekinthető és tanulmányozható kivonat.

H I R E K. LEGÚJABB.

Erkezett éjjel 3 órakor.
(Táviroda, cenzurázva.)

Konstantinápoly. Dsahid képviselő a Dardanelláktól visszatérve elmondta, hogy büszkeséggel és reménységgel néz a jövő elé. Az ellenség háromszázezer emberrel s hatalmas flottával küzd, némelyik hadihajó naponta negyvenezer lövést adott le s két hónapi eredményük Ari Burnunál egy kilométeres, Szed il Bahrnál négykilométeres földcsáv. A jövőben sem juthatnak előbbre.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitung a Dardanelláknál a hadműveletek kielegítően folynak, vakmerő törökök több fontos angol lövészárkot elfoglaltak és tozságra került franciák többnyire 17 évesek és siralmas állapotban vannak. Az angolok tegyelmezetlenek, a második sor lövészárokból lelövik az első sor katonáit, ha azok szökni próbálnak.

Berlin. Dubussanal az orosz állásban 15 tőtenytáskát találtak tele levágott végű orosz patronokkal.

London. Egy municiógyár igazgatója kijelenti, hogy a municióhiány oka az, hogy a gránátok előállításához szükséges gépberendezések Amerikából 29 nap helyett 60 napig jöttek. A vasutak túl vannak tömve. Liverpoolból Londonba a szállítás öt hétig tart.

London. Bryan 2000 márkát adományozott kanadai táborban lévő német hadifoglyoknak.

Bologna. Comacnoi kapucinus kolostor főnökét és három szerzetest letartóztattak. Kémkedéssel vádolják.

Szófia. Burgasi magánjelentés szerint a Panteleimon és az Ivan Latonst orosz hadihajók Midia közelében június huszonharmadikán megütköztek a török flottával. Az egyik orosz hajó megsérült.

Páris. A francia sajtó azt hangoztatja, hogy Bulgária elégedék meg azzal, ha Macedóniát a háború után megkapja, amikor Szerbiát a monarchia területéből kártalanították. Egyes lapok szerint kevés kilátás van arra, hogy Bulgáriával létrejöjjön a megegyezés.

Berlin. Németország ma válaszolt a Lusitania ügyében június 19-én kelt amerikai jegyzékre. A jegyzék-válasz rámutat Németország és az Unio között fennálló régi barátságra. Anglia kényszerítette Németországot a tengeralattjáró harcra, mert Németországot kiéhezettéssel fenyegette. Anglia kinyilvánította a tenger egyrészt hadizónának és emellett természetesen semlegesek is szenvednek. Sajnálja, hogy a Lusitaniát nem kimélhette, de az ellenségnek löszert szállított. Németország hajlandó előre bejelentett személyszállító közlekedését garantálni, ha dugárut nem visznek. Ha kevés az amerikai hajó, a semlegest is keresztül engedné, sőt négy ellenséges

személyszállító közlekedését megengedi, feltéve, hogy Amerika garantálja: dugárut nem szállítanak.

Aradiak a montenegrói határon.

(Vidám a hangulat a sziklák között. — A katonasorvos munkája.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 9.

A montenegrói határon levő aradi katonák helyzetéről és életéről érdekes dolgokat írt M. Lajos dr., a háziéred tartalékos segédorvosa aradi ismerőseinek külföldi levelében. A sziklás, hegyes vidéken téborzó katonák közül birtokos levő magántermészetű részeinek elhagyásával a következő:

— Nem kell ám miadjárj egót rengető ágyudörgéssel, puskaropogással, tizezerai halottal fűszerezett harcot képzelni el a mi miniatűr birkózó-terünk alatt.

Mi, akik itt vagyunk, már mindannyian voltunk a nagyobb eseményeknél is. Most játszanak! Van egynéhány ember, akiket nemzetnek csafolnak, van 20-30 közséke, amit valami geografus országnak nevez (Montenegró) s van a néhány emberből álló közkereseti társaság élén egy börszáner (Nikola), aki most nem sokat kereshet s így kénytelen reklámmal dolgozni, hogy megkeresse sovány ennivalóját. Ez a vezérigazgató azt mondja a részvényeseknek: Ti most harcosok vagytok, kaptok puskát a kezetekbe, oszt' élmentek a szomszédos monarchiával harcot venni fel. Vagy érthető magyarsággal: nincs már mit enni, menjetek osztrák-magyarokhoz krumplit lopni. Ok aztán jönnek is! Mi látjuk, de kár a municiót pazarolni. Erre neki bátorodnak, irány: az ellenséges krumpliföld s közlebb merészkednek. A lármára a mi unalmában elalvó bakánk felébred az őrhelyen, mosolyogva elsüti egyszer a fegyvert; megvárják az ellenségeink az estét, közben elsütköznek fegyvereiket, valamennyi golyójukat csak azért is, hogy ne kelljen a magukkal hozott municiótörhet visszacipelni és szépen visszamenni éhesen. Valószínűleg emlékszik még a természetrajzból arra, hogy ha a farkas nagyon éhes, akkor vakmerő. Szóval, ha már igazán nincs se kecsketuró, se krumpli, akkor jön az „általános támadás”, melyet a mi katonáink már azért is mégiesen utasítanak vissza, mivel nappali nyugalalmuk meg van zavarva. S nehogy azt higgyék, hogy nem vesszük elég komolyan őket, hetenként egyszer-kétszer valamelyik erődünk — eleget téve társadalmi kötelezettségének — átküldi a névjegyet egy srápnell alakjában.

Hanem hogy magamról is írjak, elég jól megy életem sora. Az egész környék orvososa vagyok s gyógyítok egyformán katonát, bensejűltöt. A honorarium rendszeren öt-hat tojás! Boldog hely ez: a pénznek abszolúte semmi értéke nincs. Van egy kis kaszinónk is, meg a gyomrot és szellemi igényeket egyformán kielégítő „Offiziersmenage”. Itt beszéljük meg ebéd, vacsora után az eseményeket. Ez sem utolsó élvezet! Az ellenségtől 600 lépésnyire nyugodtan kaszinózni. Különbözn is szeretjük egymást, mint jó testvérek. Összetartunk a mi kis társadalmunkban. Jómagam, ha 10-15 levelet, lapot kapok, ha valamelyik bajtársam nem kap, eldugom, hogy ne bántódjék. A kapitányom, ha nem kapok otthonról 5-6 napig levelet, ép úgy érez velem, mint én vele, ha minden második nap nem jön levele.

— Előléptetések. A király a honvédség tényleges állományában július 1-i ranggal századosokká nevezte ki Laki Endrét és Horváth Pált, a 2. honvédségvalogezred főhadnagyait.

— Acsev. vezérigazgatója szabadságon. Fábry Sándor dr. az Acsev. vezérigazgatója néhány heti szabadságra Rohits-Sauerbrunnba utazott.

— A szerb tiszték hátralekös fizetési. Szófiából jelentik: A szakupstina legközelebbi ülésén tárgyalásra fog kerülni a hadügyminiszter sürgős javaslata, amely azt kéri, hogy a katonatisztek hátralekös fizetésének kiutalására három millió dinár póthitel engedélyeztessék.

— Viski Pál dr. temetése. A részvétnak nagy arányú és megindító formái között temették el ma délután a felső temető halottas házából az orvos hivatás vértanuját, Viski Pál dr.-t. A temetésen a polgári és katonai társadalom sok előkelősége jelent meg, a helyborsági fiatalok Resch Ferenc vezérőrnagy, a katonasorvosi kar Gidófalvy Béla dr. főorvosvezetésével, a polgári notabilitások Urbán Iván báró főispán és Varjassy Lajos polgármesterrel az élükön. Megjelentek az összes aradi orvosok, továbbá annak a katonai kórháznak önkéntes ápolói, a melyet Viski Pál dr. vezetett. Megható látványt nyújtottak a koporsó körül az aradi gyermekkorház ingalmas nővérei és ápolói. A koszorúkkal elfalmozott koporsó fölött Csécsi Imre ev. ref. lelkész mondott magas lelkületű imát, az aradi orvosiatelet nevében pedig Hecht Arnold dr. szívéhez szülő beszéddel bucsuzott a kiváló kartástól. A halottas kocsi a katonazene gyászaljai mellett, nagy közönségtől követve, ment a sírig, ahol Viski Pál dr.-t átadták az örök pihenésnek.

— A mai virágnap. Most már kétségtelen hogy ha az időjárás szeszélye nem húzza keresztül a számításokat, a Vörös Kereset szombati virágnapja hatalmas arányaival és kellemes meglepetéseivel fölálmul minden eddigi jótékonyági ünnepélyt. A gyűjtés programját főbb vonásokban már ismertettük, a részleteket pedig közvetlenül a virágnapon tudja meg a közönség. A katonazenekar három helyen fog játszani: délután 11 órától 1-ig a Központikávéház előtt, a Fischer-kórház és Ottovay Józsefné sátra között, délután 5 órától 7-ig hétig a minorita templom előtt, ahol a Liecuta-kórház sátra van, ezután pedig egész este 8 óráig a Hungaria-kávéháznál, a Weitzer utcai kórház büntetője mellett. Farkas Lénárt és Nagy Károly cigányzenekara felváltva játszik sátraknál. A Vörös Kereset ezidén is nagy súlyt helyez arra, hogy a közönséget a gyűjtést végző hölgyek ne kényszerítsék adakozásra. Épp ezért az egyesület megváltási jelvényeket csináltatott. Egy ilyen vöröskeresztes jelvényt 1 koronáért üsszégért vásárolhat mindenki a hölgyeknél s akinek ilyen jelvénye van feltűtve, azt többé nem szólítják fel adakozásra. A rendezőség arra is figyelemmel volt, hogy akinek nincs aprópénze, a papírpénzét bármelyik sátorban felválthassa.

— Merénylet D'Annunzio ellen. Szófiából jelentik: A Kambana írja egy szalonkili jelentés alapján: D'Annunziót, aki mint ismeretes, betegség címén főhadnagygyá váló kinevezése után azonnal három havi szabadságot kapott és a főhadiszállásról visszatért Rómába, olasz golyó súlyosan megsebesítette. A golyó nem véletlenül és nem tévedésből talált rá Rómába való elutazása előtt már kilenc napig fekvő súlyos állapotban, míg az orvosok a golyót eltávolították.

— Egy évi fogházra ítélik a német élelmiszerdrágítókat. Az első bajor hadtest müncheni főparancsnoksága rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében mindazokat az árusokat és kereskedőket, akik a mindennapi szükségleti cikkeket aránytalanul magas áron árulják, egyévi fogházzal büntetik. Ugyanígy büntetést kapnak azok is, akik készleteiket visszatartják, hogy ez által áremelkedést idézzenek elő. A mindennapi szükségletekhez sorozzák az élelmiszereket és a háztartási fűtő és világító anyagokat.

— Katonai vezetés alá helyezett telep. Varjassy Lajos polgármester a katonai állomásparancsnokság értesítése alapján közhírré teszi, hogy a hadügyminiszterium Vulcu I Maxim aradi cég telepét a hadi szolgáltatás törvény alapján katonai vezetés alá helyezte és ehhez Herbay Emil cs. és kir. századost nevezte ki.

— Miért nem maximálják a hus és zetradék árát? Félhivatalosan jelentik: Mind erősebben nyilvánul az a kívánság, hogy a kormány ne csak a gabonaműveknél és lisztnek, hanem egyéb élelmiszereknél, elsősorban a hus és zetradékféléknél is maximálják a árakat. Ilyen intézkedés nagyon kétélű, egyver volna. Az ármaximálásnak általában igen komoly hátrányai és veszélyei vannak; különösen pedig a tényleges viszonyoknak teljesen meg nem felelő ármaximálás nagyon könnyen idézhetné elő az illető árucikk teljes visszahúzódását és ezzel teljesen lehetetlenné tenné a fogyasztók szükségletének kielégítését. Az ármaximálást tehát csak az összes idevágó körülmények pontos figyelembevételével szabad eszközölni s annak a valószínű helyi viszonyokhoz gondosnak hozzá kell simulnia. Ezzel fogva a kormány nem vállalkozik arra, hogy ezen cikkeket maximális árát is országosan megállapítsa, viszont azonban módot kíván a helyhatóságoknak nyújtani rá, hogy ott, ahol egyes cikkek maximális árának megállapítása a helyi körülményekből kifolyólag szükségesnek mutatkozik, ebben a tekintetben saját hatáskörükben eljárhassanak. Amennyiben tehát egyes törvényhatóságok felhatalmazást kérnek bizonyos fogyasztási cikkek maximális árának megállapítására, ezt a felhatalmazást a belügyminiszter indokolt esetekben nem fogja megtagadni. A kormány a közvélemény általános kívánságának enged, amíg az intézkedéssel olyan modalitások mellett nyújt módot a maximális árak megállapítására, amelyek leginkább mitígnálhatják az ilyen rendszabályok hátrányait. De nyomtatékosan figyelmezteti a törvényhatóságokat, hogy a megadandó felhatalmazással a leg gondosabb körültekintéssel és csak olyan viszonyok között éljenek, amiknél azzal valóban mérsekelhetik a drágaságot és biztosíthatják a fogyasztók szükségleteinek olcsóbb ellátását.

— Jó a termés Aradon. Arad város központi gazdasági bizottsága ma délután Lócs Rezső helyettes polgármester elnökségével tartott ülésében örömmel értesült arról Rémer István rendőrkapitánynak, a bizottság előadójának bejelentéséből, hogy a város területén az aratási munkálatok körül semmi zavaró momentum nem merült fel és az aratás, azáltal, hogy a város két aratógépet bocsátott a gazdák rendelkezésére, igen gyors befejezést nyert. A buza termés kitűnő, katasztrális holdankint 9—10 métermássa. A hordáshoz a város a katonaságtól kér fogatokat. A be nem vetett területek ugaroltatására szólítja fel a bizottság a tulajdonosokat. Takarmány hiány nincs, mert rendkívül bő a szénatermés.

— Letartóztatott rézárugyáros. Budapestről jelentik: A rendőrség ma délelőtti megvesztegetés kísérlete miatt letartóztatta Hirman Ferenc budapesti rézárugyarost, a Csányi-utca 7—9. szám alatt levő fémöntő- és rézárugyár tulajdonosát. Hirman Ferenc nagyobb szállítást végzett, de a szállított anyagot legutóbb kifogásolták. Hirman úgy akart segíteni magán, hogy a szállított áru átvételével megbízott magasabb rangú tisztviselőt meg akarta vesztegetni. Több ezer koronát kínált neki, ha a kifogásolt árut átveszi, de ez felháborodással utasította vissza a gyáros ajánlatát. Rögtön jelentést tett a rendőrségnek, amely ma délelőtti idezte be Hirman Ferencet. Miután a megvesztegetés kísérlete nyilvánvaló volt, Szentkirályi Béla rendőrkapitány rögtön letartóztatásba helyezte a gyarost. Hirman Ferencnek évek óta van telepe a Váci-út 11. szám alatt, azonkívül irodája és üzlete a Csányi-utca 7—9. szám alatt. Egyike a legnagyobb budapesti rézárugyárosoknak; igen gazdag ember, akit sokan ismernek a fővárosban.

— Eltűnt leánygyermek. Patacs István, a Deák Ferenc-utca 40a számú háznak házmestere bejelentette a rendőrségen, hogy Margit nevű 12 éves, jól fejlett, barna haja, kék szemű leánya, akit kék szoknya, színes, világos blúz volt, ma délután eltűnt szülei lakásáról. Azt hiszik, hogy valaki elcsalta a gyermeket hazulról.

— Méneskar a háboruban. Derék méneskarunk is kivette részét a háborúból. Mint a „Hadsereg” írja, a 38 méneskari tisztközül 35, a 21 százados tisztközül 10 és a 46 patkólmesterből 19 bocsájtatot a honvédelmi miniszter rendelkezésére. A tisztek önként jelentkeztek harcra. A tisztek közül Micheller András százados mint századparancsnok az őrségi harcra ment. Az 1. honv. tábori ágyuszerződés beosztásában levő Pettko-Szandner Tibor a hadidíszítményes 3. o. katonai érdemkereszttel lett kitüntetve. Kellner József százados (2 ízben), Papp Béla, Ramosányi Péter, Heltz János és győrszigeti Némay Antal főhadnagyok a legfelsőbb dícsérelésben (signum laudis) részesültek.

— A német 42 cm-es löveg. Seume dr. mérnök, a 42-os feltalálója és konstruktőre, mint a „Hadsereg” ma étközött száma közli, nemrég érdekes felolvasást tartott erről az ágyúról. A szerint a löveg súlya 88,750 kgr., az alapzat (páncél) 37,500 kgr., a cső hossza 5 méter, a lövedék magassága 1 m. 26 cm., súlya 400 kgr. Az egész löveg (ágyú) 172 alkotórészből áll és azt 12 vasúti kocsi szállítja. Az ágyút 8 méternyire beállítják és befalazzák a földbe. Ez az eljárás 24—28 órát, a belövés, melyet más ágyúkkal végeznek, 5—6 óra időt igényel. Egy lövedék 11,000 márkába kerül. Hogy milyen pusztítást véghez, megtehető abból, hogy Lüttichre csak 5 lövést tettek, az első lövés 1700, a második 2300 embert pusztított el. Namur és Maubergnek elegendő volt 2—3 lövés. A lövedéket (ágyút) aláaknázzák, hogy veszély esetén fölröbbantassák, nehogy az ellenség kezébe kerüljön.

— A vidék a Vörös Félholdért. Ferencz Salvator, főhercegnek az a kijelentése, hogy reméli a török szövetségesért való magyar lelkesedésnek állhatatosságát, ügyléstik további adományokra biztatja a magyar közönséget. A szövetséges török hadsereg sebesültjeinek javára utabban Dr. Cictriois Lajos főispán közel 6000 koronát tevő összeget küldött be, mint Csongrádvármegyének, továbbá Szeged és Hódmezővásárhely városok eddigi gyűjtése a Vörös Félhold javára. Megjegyezte a főispán, hogy a gyűjtések tovább folynak. Nógrádvármegye ugyancsak jelentékeny összeget, több mint 4000 koronát gyűjtött, amit Prónay Mihály főispán bocsájtott a Vörös Félhold támogatására alakult Országos Bizottság rendelkezésére.

— Pénzadományok az aradi Vörös Kereszt együletnek. Az Arad-Csánádi Egyesült Vasutak igazgatósága Visky Pál dr. ravatalára szánt koszoru megváltása címén 50 koronát adományozott. Az adományért ez uton mond háts köszönetet Vásárhelyi Janka elnöknek.

— Elzárják éjjelre a vizet. A vízművek igazgatósága közli: Van szerencsem az igen tisztelt közönség szives tudomására hozni, hogy mivel tartalék vizünk ismét elfogyott, kénytelen vagyok a vízszolgáltatást további intézkedésig holnap, azaz 10-étől kezdve éjjel 11 órától reggel fél 5 óráig beszüntetni. Egyben kérem a nagyérdemű közönséget, hogy ne vegyenek éjjelre sok vizet, mert ezáltal megnehezítik azt, hogy ezen állapot hamarosan megszűnjék.

— Rabló katona kivégzése. Zágrábból jelentik: Katonai rögtönítélő bíróság Otcsoában akasztásra ítélte Spolyarios Miklós 38 esztendőes fegyházviselt népfelkelőt, ki szolgálati fegyverével megfenyegette az oitani plébánost s 200 koronát rabolt tőle. Az ítéletet kegyelmi úton agyonlövésre változtatták át a huszonnégy órával a kihirdetés után végre is hajtották.

— Ivóhordók szállítása a hadseregnek. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara közli, hogy a temesvári hadtest intendatúrája 30—36 literes ezer darab ivóhordó szállítására sürgős pályázatot hirdet. A pályázati hirdetmény szövege megtekinthető a Kamara irodájában a hivatalos órák alatt.

— Tilos a katonabluz. Koppenhágából jelentik: Smolenszkben megtilották a hölgyeknek az úgynevezett katonabluzoknak a viselését. A kereskedőknek sem szabad többet ilyen ruhadarabokat eladni.

— Gyermekekcsik lezavartabb választékan Fischer áruházában a Szabadság-téren. Összesukható nyári sport-kocsi már 16 koronától, ülő és álló patent gyermek székek 14 koronától. Kérném a cégre figyelni. Fischer áruház a Szabadság-téren. 227.

— Irógépeket, levélbélyeg-gyűjteményeket és egész könyvtárakat méltányos áron vesz Kerpel László könyvkereskedése. 193

— Gyermekekcsik, összesukható gyermek tolokocsik, gyermek ülő-székek rendkívül nagy választékban Hegedüs Gyula-cégnél Arad, Andrásy-tér 16. 191

— Felhívjuk a tanuló ifjuság figyelmét a szünidő alkalmából Kerpel László 100.000 kötetes kölcsönkönyvtárára.

— Apróhirdetések az „Aradi Közlöny” részére felvételnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanítt kapható az Aradi Közlöny.

Kragujevac bombázása.

(Szemtanu repülőink bravurjáról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 9.

A Journal de Genève hadtudósítója, Paul du Bochet, aki még az őszi hadjárat idején érdekes cikkeket küldött lapjának Szerbiából, néhány hét óta ismét Szerbiában tartózkodik és Kragujevacban volt éppen, mikor repülőink a szerb várost bombázták. Du Bochet személyes impresszióiról a következőkben számol be:

Kragujevac, július hóban.

Az ellenséges repülőgépek megjötték. Reggeli félhat óra volt. A motorok horkolásszerű zajára, a lakosok, a házukat körülvevő kertekbe seregltek. A házaknak itt nincs emeletük, az emberek a földön laknak és minden esélyességért kiszaladnak a házukból. A nap már erősen tűzött alá. Most érkezett meg az első gép. Nagy lármával repült, mint egy óriási darázs, szinte esodilkozott az ember, hogy nem evez a szárnyaival. Ebben a nyugodt, szabályos repülésben volt valami rettenetes. Mikor egészen felettünk volt a gép, az emberek örömmel kezdtek el kiabálni: „Franciák, franciák!” és a félig alvó gyerekek álmos arca ragyogott az örömtől.

Ebben a pillanatban újabb zaj töltötte be a levegőt, valami seiyemes suhogás hallatszott, mint valami fantasztikus vadállat lélegzéstvétele, valami egészen megmagyarázhatatlan hang, a mi minden irányból hallatlan gyorsasággal közeledett. A férfiak, a kik ismerték ezt a zajt, elhalványodtak. A többiek is ösztönszerűen megéreztek a veszélyt. Tudták, hogy felettől jön a vészély és mégis a fák és házak mögött kerestek ijedten menedéket. Még nem tanulták meg, hogy ne bizzanak a mennyben.

Száraz pukkanással okkor robbant fel az első bomba. Most csak egy kiáltás volt hallható: „Svabs, svaba.” Az emberek egyszerre megértették, hogy hába menekülnek, mert mindenütt ott a sebes hatái. Az emberek puska vagy revolvert hoztak ki a házaikból és lövöldöztek a nagy, komoly, szinte szenvedélytelen éremadárra, de a kézfegyverek apró zaja csakhamar elhalt. Az ég magasságából ismét hallatszott az a különös moraj, majd egy második és egy harmadik bomba zuhant alá. Fekete korom és füst órvány szállt fel a fehér házacskák körül.

A repülőgép pedig ugyanazza a higgadt-sággal és precizitással repült tovább a látóhatár felé. A faluban újra lehetett beszédet hallani, ideges elkényszeredett nevetések, a kitárgult szemek már mind ugyanazt az örömet fejezték ki.

APOLLO

SZINHÁZ

Julius hó 12-én, 13-án, hétfőn és kedden:

Az orleánsi szűz

Történelmi dráma 6 felvonásban.

Főszerepben:
Mária Jakovini.

Ahogy felbátorodva kiléptem a házból, ugyanazzal a félelmetes nyugalommal, megérkezett a második aeroplán is. Lassan elhaladt a városka felett, ledobta haláltokosó terhét és nagy kört írva, eltűnt nyugat felé. Ekkor jött a harmadik repülőgép. Ez gyorsabban és alantebb szállt, mint a többiek, páncélos haza egy ragyogott a napfényben, mint a tükör. A robbanások ez alkalommal rémesek voltak. Mikor elszállt a gép, a tömeg magával sodort egy kis szilvafás kertbe. Előbb csak a télig rombadólt házat és a bombavágta gödröt láttam. A kert végében pedig elterülve, sárga arccal, mellére tett késsel, feküdt egy halott férfi. Mikor a mozdítái fölé hajlott, hogy megmosakodjak, akkor érte tarkóján egy bombaszilánk. Odébb egy ember feküdt, akinek eltört a lába.

A holttest mellé egy gyertyát állítottak: a lángja lobogott a reggeli szellőben. Egy öregasszony oszondesen, nehézkesen és orrhangon halottas dalt énekelt. A halott anyja volt.

A nagy utcán, a templom előtt, eséses, bombavágta mélyedés, a peremén vasdarabok és kövek, amiket a robbanás csapott ki a földből. A gödör mellett egy halott parasztember. Valamivel odébb, egy átütött tetejű ház. Ebben lakott egy belgrádi vénkisasszony, aki idemeneült. Nem történt semmi baja.

A tömegben feltűnik egy kéksípás alak: az orosz misszió orvosa. „Jöjjen a kórházba, nézze meg a sebesülteket”, — mondja nekem. Négy vagy öt sebesültet látok a kórházban.

A kórházzal szemközt van a sétatér. Egy fiatal sápadt skót leány jön hozzám, nagy

szalmakalappal a fején. Régen ismerem. Orvosnő és a misszióval jött ide. Már elvégezte a munkáját, operált, keselt és most boldogan nevet, mint kis iskolásleány a lecke után.

A sétatereken tiszták jártaknak, a sötéretett padokon ifjú leányok ülnek. Már minden elfelejtődött.

Uj könyvek.

* **Harci szonettek.** Néhány nap előtt halt meg Barabás Abel kolozsvári tanár, ismert író, kinek nemcsak Petőfiről, Goetheről szóló munkái, hanem szépirodalmi dolgozatai is kiváló tehetségre vallottak. Most nem érhetette meg legújabb könyvének megjelenését, melyet utolsó napjaiban, már betegeskedve rendezett sajtó alá. A könyv most jelent meg **Harci szonettek és egyéb háborús költemények** címmel. Versek vannak benne, melyekre a háború ihlette szerzőjüket, lendületes hasafias szónatok. Erő, melegség, lendület van a versekben, melyek a háborús költészetünk javához tartoznak. A könyvet a Franklin-Társulat adta ki; ára 2 korona.

* **A Teozófia júliusi száma.** A magyar teozófiai társaság hivatalos közlönyének, a Teozófiának legutóbbi száma érdekes tartalommal jelent meg. Ledbeater C. érdekes cikkén kívül különösen aktuális a vegetárius konyhával foglalkozó közlemény, amely a mai háborús viszonyok közt érdekes. Beszámol a fűtet a teozófiai társaság ez évi közgyűléséről is.

* **A Társaság.** A becsület mezején elesett magyar főtisztáról írt melegségszerű szép vezetőcikket A Társaság legújabb számába, Nádasdi Báán Achilles. Több igen érdekes cikkeket tesz ki,

a szokottnál is változatosabbá a lap a heti számát. A címlapot, a hősi halált halt Esterházy Pál gróf arcképe díszíti, a ugyancsak e számban találjuk Széchenyi Lajos gróf, Vichy Miklós gróf és Janik László jól sikerült fényképeit. A Társaság előfizetési ára, egész évre 18 K., félévre 10 K., negyedévre 6 K. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest Ritz-szálló.

NYÁRI SZINHÁZ.

Szombat, 1916. július 10-én:

A tiszavirág.

Operetta 8 felvonásban.

Kezdete este 8 órakor.

Feloldás szerkesztő:

Rudnyánszky Endre

Költözők figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez

Kalmár József

villanyszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

6 gymnasiumot végzett fiatalember, aki
a szünidő alatt a gyógyszerészettel fog-
lalkozni akar. felvétetik Hajós Árpád
gyógyszertárában.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget desinfectálja, utólsó igen kellemes. Ára egy porcelán-szelencének 60 fillér.

Lábizzadás, kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik a „PEPPO” folyadék és Peppo” hintőpor segítségével.

Száritó Szagtalanító!

Peppo folyadék ára utastárolat 1 korona.
Peppo-hintőpor ára utastárolat 70 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrásy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

A szépségápolás titka a használandó
széplétszerek helyes megválasz-
tása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőese Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készit-
mény. 1 tégely kenőös 1 korona 40 fillér.
1 tégely orém 1 korona.

Szines arcpорок!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila,
testszin, sárga, barna Színházi vagy este
kávéházi világításnál osodás hatású.

Kapható:

1916

Rozsnyay Mátyás gyógy- szertárában Arad, Szabadság-tér.

ALVÁCZA

kénes hőgyógyfürdő

Arad- és Hunyadmegye határán.

Kitűnő eredménnyel gyógyít esúzt, köszvényt, reumát, esontszút, lobosodást és különböző női bajokat.

A fürdőközönség kényelmének nagyobb fokú kielégítésére, tetemes befektetéssel új fürdőház épült, teljesen modernül berendezve, uszodával és kádfürdőkkel. Természetes kénes hőforrásai 28—32 és 38° C hőmérsékletűek. Nagy árnyas park. Gyönyörű kirándulóhelyek. Tennis- és tekepályák. Kitűnő ózondus levegő.

Csodás gyógyhatás.

A vonatok közvetlenül a fürdőparknál állanak meg. — Posta és táviró.

Külön rituális koszt kapható.

Sebesült katonáknak 30% engedmény. Prospektussal készséggel szolgál

BERKOVITS IZIDOR,
fürdőtulajdonos.

2453

Ha szeplőjeitől

meg akar szabadulni,

Ha tiszta, fehér arcbőrt

óhajt, használjon okvetlen Hajós-féle

Ibolya „Doré” krém.

Ara egy tégelynek 1 korona.

Ibolya Doré szappan 70 fill. Ibolya Doré puder 1 K 20 fill.

Vigyázat a „Doré” szóra.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely hajst vagy bajszot a legszébb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

Hajfestő

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Szőrvesztő-Depilator. Ez kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aró, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-tárban

ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

O csász. és Apost. kir. Felségének legfelső felhatalmazása folytán.

A közös katonai jótékony célokra szánt

31-ik csász. kir. államsorsjáték.

Es a sorsjáték 21.148 készpénz nyereményt tartalmaz 625.000 korona összértékben.

A főnyeremény **200.000** korona

A húzás 1915. július 15-én nyilvánosan fog megtartatni.

— Egy sorsjegy ára 4 korona. —

Sorsjegyek Wienben a jótékony célú sorsjátékok osztályánál, III. ker., Vorderer Zollamts-strasse 5. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékekben, dohány-törszedékben, adó-, posta-, táviróhivataloknál, vasuti állomásokon és váltóüzletekben, stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegy vevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

31 csász. kir. államsorsjátékok vezérigazgatóságától
(jótékony célú sorsjátékok osztálya).

8702

14797—1915.

Hirdetmény.

A m. kir. miniszterium 1661—915. M. E. sz. rendelete alapján a nyers marha- és lóborékért, valamint a kész marha- és lóborékért követelhető legmagasabb árakat a következőkben teszem közzé:

A) Nyers marhabőrök. a) zöld és sózott nyersbőrök. (A tényleges bemészálási zöld súly 1 kg.-jának ára.) I. Üszöbőrök (német tarka fajta) darabonként 22 és fél kg.-nál könnyebb 2'37—2'76, 23—29 és fél kg. súlyu 2'34—2'73, 30—39 és fél kg. súlyu 2'33—2'71, 40—49 és fél kg. súlyu 2'28—2'67, 50 kg.-nál nehezebb 2'23—2'62. II. Ökör- és tehénbőrök (német tarka fajta) darabonként 22 és fél kg.-nál könnyebb 2'37—2'76, 23—29 és fél kg. súlyu 2'33—2'72, 30—39 és fél kg. súlyu 2'28—2'67, 40—49 és fél kg. súlyu 2'23—2'62, 50 kg.-nál nehezebb 2'18—2'57. III. Bikabőrök (német tarka fajta) darabonként 22 és fél kg.-nál könnyebb 2'23—2'62, 23—29 és fél kg. súlyu 2'18—2'57, 30—39 és fél kg. súlyu 2'18—2'52, 40—49 és fél kg. súlyu 2'04—2'42, 50 kg.-nál nehezebb 1'89—2'28. IV. Bivalybőrök darabonként 39 és fél kg.-nál könnyebb 1'65—2'04, 40—49 és fél kg. súlyu 1'55—1'94, 50 kg.-nál nehezebb 1'40—1'79.

b) Száritott nyers marhabőrökért kilogrammonként 2,4-szer magasabb ár követelhető, mint a megfelelő zöld és sózott bőrökért.

c) Magyar fajtájú üszö-, ökör-, tehén- és bikabőrökért kilogrammonként 15 fillérral, bosznia-hercegovinai fajtájukért kilogrammonként 40 fillérral kevesebb követelhető, mint az ugyanazon csoportba és súlyosztályba tartozó német fajtájú nyersbőrökért.

Pótlékok: Szarvak nélküli fejtett bőrökért 6% al magasabb ár követelhető. Szásért kg.-kint 3 fillér sópénz követelhető. Levonások: Kevésbé mértékes bőrnél db.-kint 3 kor. A középnyomású lyukas vagy vakmetéses bőrökénél db.-kint 2 kor. A széleken lyukas vagy vakmetéses bőrökénél db.-kint 1 kor. Erősen sértült és romlott bőrök külön értékelés tárgyai.

B) Nyers lóborék. a) Sózott lóborék. (Ar darabonként koronában, beleértve a sópénzt is.) 175—199 cm. hosszú 24, 200—219 cm. 29, 220—240 cm. 35, 240 cm.-nél hosszabb 43. A hosszúságot a fark tövétől a fülig kell mérni. b) Száritott lóborék kilogrammjáért követelhető legmagasabb ár 370 kor. c) Levonások: ugyanazok mint az előbbinél.

C) Marha- és lóborékre egyaránt érvényes határozmányok: Ezeket a legmagasabb árakat esomagolásai együtt készpénzfizetés mellett történt eladás esetére kell érteni. A rakatból való elszállítás költségét e legmagasabb árak nem foglalják magukban.

A közvetítő kereskedelemben az A) és B) alatt számszerűleg megállapított legmagasabb árakat legfeljebb 3 százalékkal meghaladó árakat szabad felszámítani, beleértve az eladott árunak a rakodó állomáshoz való elszállítását is.

Kész bőrökért követelhető legmagasabb árak kilogrammonként:

A) Marhabőrök: Blankbőr 4—5 mm. vastagságban fekete 11'75. Blankbőr 4—5 mm. vastagságban barna 14'80. Talpbélésbőr 13—Talpszerűen kidolgozott bőr nyeregülésekhez 12—. Fejszőbőr: 1. könnyű (1,8—2,5 mm. vastag) barna 18—. 2. könnyű (1,8—2,5 mm. vastag) fekete 17—. 3. nehéz (2,5 mm.-nél vastagabb, szűbőr) barna 16'50. 4. nehéz (2,5 mm.-nél vastagabb, szűbőr) fekete 15'50. Vachetájbőr: 1. fél és egész darabokban 11—. 2. kruponokban 12'65. 3. nyakrészek 9'90. 4. hasrészek 8'90. Csercsávás talpbőr: 1. fél és egész darabokban 12—. 2. kruponokban 13'80. 3. nyakrészek 10'70. 4. hasrészek 9'70. Háromszor csávázott talpbőr: 1. fél és egész darabokban 12—. 2. kruponokban 14'40. 3. nyakrészek 10—. 4. hasrészek 9—.

B) Lóborék: Talpbélésbőr 12—.

Ezeket a legmagasabb árakat, amelyek magukban foglalják a rakodó állomáshoz való szállítást és a csomagolásnak, illetőleg átkötésnek költségét is, kilogrammonként készpénzfizetés mellett történt eladás esetére kell érteni.

Kész marha- és lóboréknek kicsinyben való eladására szolgáló helyiségekben a kész marha- és lóborékért követelhető legmagasabb árakat feltüntetendő árjegyzékek könnyen látható és hozzáférhető helyen ki kell függeszteni. Aki a megállapított maximális árakat áthágja, vagy a fenti rendelkezések egyébként meg nem írtak, az 1914. L. tc. 9. §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Arad, 1915. június hó 29-én.

Gröbn, főkapitány.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 60 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

„Július 7”

levele van a kiadóhivatalba, szombat reggel kérem átvenni. 2465

OKTATÁS.

Hegedű és zongora

órákat ad a Hegyalján, a budapesti symphonikus zenekar szólistája. Cím Kollár, Györök, Mihályk-nyaraló. 2466

ALKALMAZÁST NYER.

Fiatal fűszeresség

azonnal felvétetk. Sáfrán Emil, Györök. 2441

Tanulók

felvétetnek Welas Hugó fényképezési műtermében, Aradon. 2458

Fűszerkereskedő segéd

kerestetik, f. hó 15-iki belépésre. Ehrenfeld, Boros Beni-tér. 2457

ALKALMAZÁST KERES.

Nyugdíjas vasutas

könyvvezetői, irodai, vagy bizalmi állást kíván. Cím a kiadóhivatalban. 2243

KIADÓ LAKÁS.

Két szobás tiszta

lakások vízvezetékek konyhában, azonnal vagy augusztusra kiadó. Csernovits-utca 25. 2467

2 utcai, 1 udvari szoba,

ilvegezett folyosó és minden hozzátartozóval, augusztus hó 1-ére kiadó Teleki-u. 8. sz. Bővebbet ifj. Kopetkó Károly cégnél, Weltzer János-u. 2. sz. 2428

Boros Beni-tér 20. és 21. számú hában egy-egy II. emeleti 2 szobás lakás, hozzátartozó mellékhelyiségekkel, f. évi augusztus hó 1-re kiadó. Értekezhetni Laendler Aladár gézfűrésze irodájában. 2410

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, augusztus 1-re kiadó. Bővebbet a házmeztérnél.

2 szobás

udvari lakások Andrássy-tér 8. sz. alatt azonnala kiadók. Bővebbet a házmeztérnél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

A „Rex” mű-ételek

az egyedüli, amely a dísznózsirt legjobban pótolja, és emellett sokkal olcsóbb; állandó raktár Ehrenfeld Ignác fűszernagykereskedőnél Arad, Boros Beni-tér. 2468

Ajánlok

prima raffiát legolcsóbban Roth József, Eötvös-utca 8. Telefon 68. 1706

Boszniai szilvain

kapható Färber Lajos cégnél. 2480

Papírszalvéta

1000 darab 5 koronáért kapható Pichler Sándor papírkereskedésében, Szabadság-tér. 781

INGATLAN.

3 szobából álló

adómentes magánházat keresek megvételre a város közelében. Ajánlatok „Házvétel” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek. 2469

ÜZLETEK.

Andrássy-tér 8.

számu hában egy kisebb üzlethelyiség — különösen dohánytöszdének alkalmas — azonnala kiadó. Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22. szám.

KÜLÖNFÉLE.

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvétetnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

Elveszett

július 5-én (hétfőn) egy fekete lábu, szemre felett barna foltu orosz vizsla fajkutya, „Gritzko” névre hallgat. Becsületes megtaláló illó jutalomban részesül Dr. Fábry vezérigazgatónál, Acsevpalota.

Használt

ó l o m

megvételre kerestetik

Gépolaj,
hengerolaj,
gépzsir,
kocsikenőcs,
gyanta

2461

legolcsóbb napi árban kapható

Färber Lajos cégnél.

Idel

uj burgonya

waggonként és mázsánként kapható 2941

Roth József,
Eötvös-utca 3. szám.

Birtokosoknak, gazdáknak
cséplésre, üzemeknek,
malmoknak ajánlok

elsőrendű zsilvölgyi darabos szenet

Igen méltányos árak mellett

Roth József
szénkereskedő, Arad. 2417

17780—1915. tsz.

Hirdetmény.

Az aradi m. kir. honvédkiegészítő parancsnokságnak 2288—915. sz. megkeresése folytán közhírré teszem, hogy azon besorozott 1896. és idősebb születésű B) alsztályú népfelkelők, akik a honvédségbe osztattak be és folyó évi július hó 15. napján az aradi m. kir. honvédkiegészítő parancsnoksághoz bevonulni köteleztettek, Aradon, a füzöltő laktanyában (Atilla-tér) 1915. július hó 9-én bemutatásuk végett jelennek meg.

Arad, 1915. július hó 9-én.

Varjassy Lajos,
polgármester.

Andrássy-tér 8. számú

hában egy kisebb

üzlethelyiség

— különösen dohánytöszdének alkalmas — azonnala

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában József főherceg-ut 22.

Kékkő és hárs

kapható

Färber Lajos

cégnél.

2418

17781—1915. tsz.

Hirdetmény.

Az aradi cs. és kir. hadkiegészítési parancsnokságnak 334—1915. biz. sz. megkeresése folytán közhírré teszem, hogy azon besorozott 1896. évi születésű idősebb korosztálybeli B) alsztályú népfelkelők, akik a közös hadseregbe osztattak be és folyó évi július hó 15. napján az aradi cs. és kir. hadkiegészítési parancsnoksághoz bevonulni köteleztettek, a Kisszenimiklés községben levő tüzérlaktanyában, a más években született és önként besorozott B) alsztályú népfelkelők pedig szintén 1915. évi július hó 15-ik napján Aradon, a József főherceg-ut 10. szám alatt levő cs. és kir. hadkiegészítési kerületi parancsnokság hivatalos helyiségében tartoznak bemutatásuk végett jelentkezni.

Arad, 1915. július hó 9-én.

Varjassy,
polgármester.

Gépezöltönyök és etetőruhák az aratáshoz

legjutányosabb áron kaphatók

2277

Moskovitz Zs.

férfi-ruha áruházában

Arad, színház-épület.

„JESSY”

a legtökéletesebb tisztító-szer. Fehér vászon cipőkhöz kis üveg 70 fillér, nagy üveg 1 korona.

Női és férfi fehér- és szürke tennis-cipők óriási választékban.

Cipő Tőzsde

ARAD.

Apollo mozi mellett.